

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

**Volnočasové aktivity dětí a mládeže na sídlišti Slezská ve Frýdku-
Místku**

Monika Foldynová

Bakalářská práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra věd o výchově
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika FOLDYNOVÁ**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**

Název tématu: **Volnočasové aktivity dětí a mládeže na sídlišti Slezská ve Frýdku-Místku**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Vstup do pedagogiky volného času

- pojem volný čas a jeho význam pro děti a mládež
- výchova mimo vyučování a její nejvýznamnější zařízení
- nové přístupy v pedagogice volného času

Volnočasové aktivity dětí a mládeže na sídlišti Slezská

- sociologický pohled na sídliště
- popis sídliště Slezská
- zhodnocení možností trávení volného času (jaká je nabídka nízkoprahových klubů a volnočasových aktivit provozovaných základními školami)

Výzkumný problém: Jak děti ze sídliště tráví volný čas, zda jsou obeznámeni s nabídkou volnočasových aktivit a zda těchto nabídek využívají. Výzkum bude proveden pomocí dotazníků na vzorku dětí mladšího a středního školního věku ze dvou základních škol nacházejících se na sídlišti.

Vyhodnocení získaných dat

Závěr, diskuse, perspektivy aktivit

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času. Praha: Portál, 2004.

SAK, Petr. Proměny české mládeže. Praha: Petrklíč, 2000

HORSKÁ, Pavla, MAUR, Eduard, MUSIL, Jiří. Zrod velkoměsta: urbanizace českých zemí a Evropa. Praha: Paseka, 2002

MAIER, Karel. Sídliště jako problém. Sociologický časopis. 2003, roč. 39, č. 5

SCHMEIDLER, Karel. Lepší život na sídlištích. Psychologie dnes. 2004, č. 7-8

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Adriana Sychrová

Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2008**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2009**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 20. 3. 2009

Monika Foldynová

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou volného času dětí a mládeže. Je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol – vysvětlení základních pojmů, volný čas, pedagogika volného času a výchova mimo vyučování.

Praktická část dokumentuje výsledky dotazníkového šetření zaměřené na způsoby trávení volného času a využívání dostupných zařízení určených pro volný čas provedené u žáků mladšího a středního školního věku ve dvou základních školách na sídlišti Slezská ve Frýdku – Místku. Zároveň jsou v této části zmapovány a popsány organizace zaměřené na trávení volného času dětí a mládeže nacházející se na sídlišti nebo v jeho blízkosti.

Klíčová slova: volný čas, pedagogika volného času, zařízení pro volný čas, město Frýdek – Místek, sídliště Slezská

Abstract

This work considers a children's and youth's free-time problems. It is divided into a theoretic and practical part, whereas a theoretic part is divided into four chapters – making clear about basic ideas, a free-time, a pedagogy of free time and a pedagogy except teaching.

A practical part documents results of a questionnaire research, which was aimed for free-time methods and using institutions for free-time, done by youngest and middle age's pupils at two schools in Slezská housing estate in Frýdek-Místek. And also there are characted organizations aimed for children and youth's free-time at Slezská housing estate in this part.

Keywords: free time, pedagogy of free time, organisation for free time, Frýdek-Místek, Slezská housing estate

Obsah

Úvod.....	7
Teoretická část.....	9
1. Vysvětlení základních pojmů	9
2. Volný čas.....	13
2.1 Vývojové etapy volného času	14
2.1 Různé pohledy na volný čas.....	15
2.2 Vztah dětí a mládeže k volnému času	16
2.3 Struktura volnočasových aktivit dětí a mládeže.....	18
2.4 Činitelé ovlivňující trávení volného času dětí a mládeže.....	21
2.5 Zájmové činnosti.....	24
3. Pedagogika volného času	27
4. Výchova mimo vyučování	29
4.1 Instituce pro výchovu mimo vyučování ve volném čase	29
4.2 Legislativní rámec činnosti institucí a organizací pro volný čas a výchovu mimo vyučování, platné právní normy	30
Praktická část	32
5. Sídliště Slezská	33
6. Zařízení pro volný čas nacházející se na sídlišti nebo v jeho okolí	36
6.1 Sdružení Klubko	37
6.2 Klub Kost'a.....	38
6.3 Svaz skautů a skautek Junák	39
6.4 Klub Prostor	40
6.5 Klub U-kryt	41
6.6 Středisko volného času Klíč.....	42
7. Metodologie výzkumu	44
7.1 Cíl výzkumu	44
7.2 Kvantitativní výzkum.....	44
7.3 Hypotézy	45
7.4 Výzkumný soubor	45
7.5 Metoda sběru dat.....	47
8. Analýza výzkumu.....	48
8.1 Vyhodnocení jednotlivých položek dotazníku.....	48
8.2 Vyhodnocení hypotéz.....	58
8.3 Shrnutí výzkumu	59
Závěr.....	62
Seznam literatury	64
Seznam příloh	66

Úvod

Pod pojmem volný čas si každý může představit něco jiného. Pro někoho tento čas představuje oddych, kdy nemusí nic dělat, na nic myslet, zkrátka může úplně vypnout. Pro někoho je však tento způsob trávení volného času nepřijatelný a raději se věnuje nějaké aktivitě, která jej baví. Tak jako jsou rozdílní lidé, tak je to i s chápáním a pojetím volného času.

Především děti však ještě nemají dost zkušeností, aby se správně orientovaly v nabídce volnočasových aktivit a je na nás, dospělých, správně je navést a nabídnout jim možnosti, jak volný čas trávit vhodným a smysluplným způsobem a již ponechat na nich, která aktivita je baví nejvíce. Pokud děti necháme napospas nudě, hrozí, že si najdou nevyhovující zábavu, která může ohrozit jejich zdraví. Řeč je o kouření, pití alkoholu, užívání omamných látek a jiných patologických jevech, které na děti a mládež číhají na každém kroku. Je samozřejmě možné, že i dítě, které má spoustu koníčků a zálib, může upadnout do těchto negativních trendů, avšak je zde o něco menší pravděpodobnost než u dítěte nemající žádný zájem, které tráví dny nudou a nicneděláním.

Na rodičích stojí tedy důležitý úkol – vést děti již od malička, nejlépe vlastním příkladem, ke smysluplnému využívání volného času. Jedině tak si děti již od dětství ponесou správný model chování ve volném čase a ve většině případů nebudou mít potřebu zahánět nudu nebezpečným zahráváním si s návykovými látkami.

Pedagogika volného času je významná pedagogická disciplína, která se snaží těmto rizikům spojených s neadekvátním využíváním volného času předcházet a vytvářet podmínky na využívání volného času, oddychu a zábavy.

Téma „Volnočasové aktivity dětí a mládeže na sídlišti Slezská ve Frýdku - Místku“ jsem si vybrala proto, že jsem své dětství a mládí prožila právě na zmíněném sídlišti a zajímalo mne kam, a zdali vůbec se trávení volného času dětí ze základních škol posunulo od dob ukončení mé povinné školní docházky, což je zhruba 7 let. Za tuto dobu vyrostlo na sídlišti nebo v jeho blízkém okolí množství zařízení volného času pro děti a mládež. Rovněž se rozšířila i nabídka kroužků ve školách a zvýšila se celková nabídka volnočasových aktivit

Hlavním cílem práce je zmapování těchto zařízení, jejich nabídky a následné zjištění u dětí žijících na sídlišti, zda těchto zařízení využívají a jsou seznámeni s jejich nabídkou. Výzkum dále zjišťoval, jak děti tráví volný čas, zda jej tráví podle svých představ, zda jsou s nabídkou volnočasových aktivit spokojeni, co je při výběru volnočasových aktivit ovlivňuje, zda využívají nabídek školních kroužků ve svých školách a další aspekty související s trávením volného času.

Teoretická část

1. Vysvětlení základních pojmů

V kapitole nazvané Vysvětlení základních pojmů jsou objasněny jednotlivé pojmy související s volným časem a jeho trávením u dětí a mládeže.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

- „Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.“ (Ustanovení § 62 zákona č. 108/2006 Sb., Zákona o sociálních službách v platném znění)
- Slovník sociální práce (Matoušek, 2003) definuje nízkoprahová zařízení jako zařízení, která jsou dostupná klientům bez nutnosti se objednávat, případně i bez nutnosti udávat vlastní totožnost; zařízení tohoto druhu mají v ČR podobu komunitních center pro mládež, pro matky s dětmi, pro seniory a pro uživatele návykových látek

Pedagogika volného času

- Kaplánek (2008) pedagogiku volného času označuje jako obor, který se dotýká mnoha dalších vědeckých disciplín a překrývá se s nimi; současně je na ostatní obory odkázána (např. sociologie, psychologie, ekonomie, politika) a integruje jejich výsledky

- pracuje ve volném čase, skrze volný čas a pro volný čas; proto je volný čas jejím předpokladem, obsahem i cílem; tím doplňuje ostatní pedagogické obory a je odkázána na spolupráci s nimi
- podle Pedagogického slovníku (Průcha, 2003) se jedná o disciplínu pedagogiky zaměřenou na výchovné a vzdělávací prostředky, napomáhající autonomnímu a smysluplnému využívání volného času dětí, dospívajících a dospělých

Volný čas

- podle Hofbauera (2004) je to čas, kdy člověk nevykonává činnost pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život; do této činnosti vstupuje člověk s očekáváním, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí a přináší mu příjemné zážitky a uspokojení
- Pedagogický slovník (Průcha, 2003) volný čas definuje jako část mimopracovního, mimoškolního času, která zbude po zabezpečení individuálních a rodinných, existenčních a biologických potřeb
- na výchovu a vzdělávání ve volném čase je zaměřena pedagogika volného času, jinak také výchova pro volný čas

Vrstevnická skupina

- v Pedagogickém slovníku (Průcha, 2003) je vrstevnická skupina definována jako seskupení dětí nebo mladých lidí přibližně stejného věku, obdobného zájmu a často i s přibližně stejným sociálním statutem
- má významnou úlohu při socializaci jedince, zejména při přechodu k dospělé roli, nabízí určitou ochranu a zázemí
- pro mnoho dětí a mladých lidí je to první, a často také jediná forma dobrovolného sdružování
- může mít na své členy výrazně pozitivní vliv, ale i vliv výrazně negativní, vedoucí k porušování kulturních norem

Výchova mimo vyučování (mimoškolní výchova)

- Hofbauer (2004) do této kategorie řadí činnosti, uskutečňující se mimo vyučování (školu), např. ve sdruženích a zařízeních volného času

- dle Jíry (1997) jde o záměrné přímé nebo zprostředkované ovlivňování obsahu i náplně volného času s cílem podílet se na sociálním učení dětí a mládeže a tím i na jejich socializaci
- charakteristickým rysem dle Pávkové (2002) je, že probíhá mimo povinné vyučování, mimo bezprostřední vliv rodiny, je institucionálně zajištěná a uskutečňuje se převážně ve volném čase

Zájem

- Veselá (2006) zájem chápe jako osobnostní vlastnost, vyjadřující vztah k předmětu či jevu, kterému člověk připisuje zvláštní význam; vzbuzuje snahu po aktivním kontaktu s předmětem zájmu a jeho poznávání, popř. ovládnutí či zvládnutí
- dle Kulacsově (2006) se jedná o dynamickou součást osobnosti člověka, která se v procesu ontogeneze člověka vlivem endogenních a exogenních činitelů mění
- posláním pedagogiky volného času je vytvářet vhodné a podnětné podmínky na vznik, rozvíjení a upevňování zájmů a to přímým a nepřímým působením
- ideální prostor pro vytváření podmínek na rozvoj zájmů je volný čas

Zájmový kroužek

- Pedagogický slovník (Průcha, 2003) označuje zájmový kroužek za organizační formu mimotřídní nebo mimoškolní činnosti, jejímž obsahem je rozvíjení určité zájmové činnosti

Životní styl

- „Souhrn životních forem, které jedinec aktivně prosazuje.“ (Průcha, 2003, s. 317)
- dle Kulacsově (2006) zahrnuje životní styl hodnotovou orientaci člověka, projevuje se v jeho chování, i ve způsobu využívání a ovlivňování materiálních i sociálních životních podmínek
- je významným sociálním determinantem a zároveň k jeho podstatným ukazatelům zařazujeme způsob využívání volného času
- „Základním činitelem při utváření životního stylu je rodina, která předkládá rozhodující modely pro budoucí život, usměrňuje profesionální orientaci dítěte,

formuje zájmy a vytváří základy pro budoucí život dítěte v jeho vlastní rodině.“
(Kulacsová, 2006, s. 62 – 63)

2. Volný čas

Pojem volný čas jsme si již vymezili v kapitole první – vysvětlení základních pojmů. Existuje však ještě jedna definice známého klasika sociologie Joffre Dumazdiera (1915 – 2002), která se pro tento účel také velmi hodí. Dumazdier chápe volný čas jako „souhrn činností, které může člověk provozovat s plnou libovůlí, buď pro odpočinek nebo pobavení, či pro rozvoj svých znalostí nebo nezištné školení, pro svou dobrovolnou účast na společenských záležitostech nebo svobodnou tvůrčí činností poté, když se uvolnil ze závazků pracovních, rodinných i společenských“.

Dumazdier rozlišuje tři složky volného času: (Jíra, 1997)

- Složku relaxační
- Složku zábavy
- Složku sebevzdělávací a vzdělávací

1) Složka relaxační (odpočinek) – do této složky řadíme veškerý odpočinek, který je nezbytný pro reprodukci pracovní síly, někdy nazýváme též lenošením či zahálením. Do této složky však nezahrnujeme nezbytně nutný spánek.

2) Složka zábavy – zde zahrnujeme všechny druhy aktivního odpočinku s výjimkou těch, které zasahují do třetí složky. Aktivní odpočinek je základním prvkem zdravého životního stylu a tedy i prevence sociálně patologických jevů. Osvojení si stereotypu a potřeby aktivního trávení volného času je dáno tím, jak je k aktivní formě odpočinku přistupováno v rodině, ve škole i dalších subjektech realizující volnočasové aktivity.

3) Složka sebevzdělávací a vzdělávací (rozvoj osobnosti) – do této složky jsou zahrnuty všechny činnosti, kterými mladý člověk rozšiřuje svůj obzor, aniž je k tomu nucen čímkoliv jiným než svým dobrovolným zájmem

Tyto tři složky jsou zároveň základními funkcemi volného času. Je však důležité nechápat volný čas jako nicnedělání, nýbrž jako příležitost ke smysluplné činnosti a k rozvoji osobnosti, k plnému humánnímu životu.

Volný čas, resp. způsob jeho trávení je i důležitým faktorem prevence negativních jevů. Za čtvrtou funkci a složku volného času můžeme tedy považovat **preventivní funkci**.

2.1 Vývojové etapy volného času

Tak jako se mění společnost, mění se i obsah a pojetí volného času. Ten je výsledkem dějinného vývoje a jeho vidění a posuzování poznamenává vždy určité chápání světa a společenská situace, jaká je v dané historické etapě.

Po druhé světové válce můžeme zaznamenat 3 etapy ve vývoji společnosti a tím i volného času. (Němec, 2002)

2.1.1 První etapa: 50. – 60. léta

V této době společnost upřednostňovala práci. Volný čas tedy tvořil protipól tohoto životního stylu. Byl chápán pouze jako odpočinek, rekreace nebo oddech za účelem reprodukce pracovní síly. Podobná situace byla také v zařízeních výchovy mimo vyučování. Náplní výchovných činností byl odpočinek, pobyt venku, vycházky a hromadně organizovaná příprava na vyučování.

2.1.2 Druhá etapa: 70. – 80. léta

Již se nesetkáváme s ostrou vyhraněností práce a volného času. Volný čas již neslouží pouze k odpočinku a rekreaci, ale také pro zábavu a prožitky. Podobné změny nastávají i v obsahu volného času dětí a mládeže. Vzniká velké množství zájmových kroužků, rozvíjí se síť domů pionýrů atd.

2.1.3 Třetí etapa: 90. léta

Hranice mezi prací a volným časem se stírají. Lidé vstupují do volného času s požadavky – „já chci“, „já potřebuji“, „mě to baví“ apod.

2.1 Různé pohledy na volný čas

Na problematiku volného času můžeme nahlížet různými úhly pohledu. Pávková (2002) v této souvislosti definovala 5 hledisek:

2.1.1 Ekonomické hledisko

Toto hledisko vyjadřuje míru prostředků, které společnost investuje do zařízení pro volný čas a zda a jakým způsobem se aspoň část nákladů vrátí. Volný čas je využíván pro výchovnou a vzdělávací činnost, ale především také pro komerční účely. Průmysl volného času se stal velmi prosperujícím odvětvím, a podle toho kolik prostředků jsou lidé schopni a ochotni do tohoto odvětví investovat se posuzuje úroveň společnosti.

2.1.2 Sociologické a sociálněpsychologické hledisko

Podle tohoto hlediska je nutné sledovat a posuzovat jak činnosti ve volném čase přispívají k utváření mezilidských vztahů

2.1.3 Politické hledisko

Toto hledisko vyjadřuje jakým způsobem a do jaké míry stát zasahuje do volného času obyvatelstva. Stát také rozhoduje o tom, jaká bude školská politika a zda v rámci školské soustavy bude věnována patřičná pozornost i zařízením pro ovlivňování volného času. Při ovlivňování volného času by však stát neměl narušovat jeho základní specifika.

2.1.4 Zdravotně-hygienický pohled

V tomto hledisku je uplatněna snaha o zdravý tělesný i duševní vývoj člověka. Zajímá se o uspořádání režimu dne, hygienu prostředí i sociálních vztahů, hygienu duševního života a respektování křivky výkonnosti jedince.

2.1.5 Pedagogické a psychologické hledisko

Tato dvě hlediska si jsou vědoma věkových a individuálních zvláštností, a tudíž se snaží tyto zvláštnosti respektovat. Pedagogické hledisko podporuje aktivitu, prostor pro spontaneitu, seberealizaci, uspokojování potřeb nových dojmů, sociálních kontaktů, kladné citové odezvy, ale také pocit jistoty a bezpečí.

2.2 Vztah dětí a mládeže k volnému času

Volný čas dětí a mládeže a jeho naplnění hraje významnou roli při utváření osobnosti mladého člověka a jeho uplatnění ve společnosti, při pozitivní socializaci, výchově ke zdravému životnímu stylu a tím i k prevenci nebezpečí sociální deviace.

Sak (2002) uvádí, že v období dětství a mládí je jedinec schopen zajímat se o velice široké spektrum zájmových aktivit. V žádném dalším životním období již není schopen takto širokého záběru. Ve srovnání s dospělostí se tato období vyznačují větší zájmovou pluralitou. V dalším vývoji jde spíše o prohlubování jednotlivých zájmů a jejich redukci. Základní zájmová orientace se však tvoří již v mládí a to jak ve smyslu obsahovém, tak ve smyslu aktivní životní pozice. Sféra volného času dětí a mládeže a obsahové naplnění jejich volného času, má proto velký význam pro celoživotní orientaci člověka. O vyhraněné profesní orientaci v dospělosti vypovídá obsah volného času v dětství a mládí.

„Termín volný čas ve spojení s dětmi a mládeží se stále častěji stává diskutovaným tématem nejen sociologů, ale i ekonomů, psychologů a pedagogů. V době, kdy se neúprosně zvyšují počty mladistvých narkomanů, dětí, které si volný čas krátí pitím alkoholu, v době narůstající kriminality mládeže, se otázka „*co s volným časem*“ stala otázkou, na kterou chtějí znát odpověď všichni, kterým není lhostejný budoucí vývoj a osud naší společnosti. Jelikož jde o problém doslova životně důležitý, snaží se pedagogika volného času najít odpověď na základní otázku: „*Jak a čím upoutat mladého člověka ve chvílích, kdy může volně disponovat se svým časem?*“ (Spousta, 1996, s. 7)

Jak mládež tráví volný čas?

Výzkum z roku 2006 realizovaný pod názvem Aktuální problémy mladé generace zjistil, že nejčastěji se současná mládež věnuje poslechu hudby. Až 70% mladých lidí se této činnosti oddává každý den, a to z důvodu odreagování se, aby zapomněli na každodenní starosti, uklidnili se nebo přišli na jiné myšlenky.

Po hudbě se mládež věnuje především sledování televize či videa. Na televizi se každý den dívá kolem 41% mladých lidí.

Velká část mládeže se také každý den věnuje práci s počítačem. Při práci s počítačem se těší velké oblibě surfování po internetu, hry a programování. Těmto činnostem se ve volném čase věnují více chlapci než děvčata. Každý den tuto činnost provádí 49% chlapců a 28,5% děvčat.

Co se týče četby knih, novin nebo časopisů, denně nebo alespoň jednou týdně se těmto činnostem věnuje 73% mladých lidí, přičemž dívky se četbě věnují častěji než chlapci.

Více než polovina mládeže ve výzkumu uvedla, že se denně, nebo alespoň jednou týdně věnuje ryze pasivnímu odpočinku.

Schůzku s partnerem podniká alespoň jednou týdně více než polovina mladých lidí. Dívky jsou v tomto ohledu aktivnější než chlapci.

Pokud porovnáme aktivity typu: výlety do přírody, turistika vs. návštěva kaváren, restaurací, čajoven, zjistíme, že dotazovaní se častěji věnují druhé možnosti. Navíc s rostoucím věkem se návštěvnost kaváren a restaurací u mládeže zvyšuje. Denně či alespoň jednou týdně si v kavárnách či restauracích posedí 46,7% dotázaných, ale za přírodou se jich vydá takto často o celých 20% méně. Velká většina (65,3%) podniká výlety do přírody méně než jednou týdně a méně než jednou měsíčně.

Více než 60% mladých lidí účastnících se výzkumu uvedlo, že se denně, či alespoň jednou týdně věnuje studiu, přičemž dívky studují více než chlapci.

Co se týče sportu, denně se této aktivitě věnuje 15,9% mladých lidí, alespoň jednou týdně pak 33,3% dotázaných. Tuto aktivitu vykonávají ve větší míře chlapci.

Mezi nejoblíbenější aktivity také patří návštěva klubů, diskoték, zábav a večírků. Více než 38% dotázaných se této zábavě věnuje denně či alespoň jednou týdně.

Výzkum dále zjišťoval, zda se mladí lidé věnují nějaké volnočasové aktivitě pravidelně v rámci organizace. Z výsledků vyplývá, že žádné takové volnočasové

aktivity nevykonává většina dotázaných (54,5%), z nichž většina jako důvod uvádějí, že je takový způsob trávení volného času jednoduše nezajímá.

Výzkum prokázal, že nejčastěji tráví volný čas mladí lidé se svými přáteli. Zhruba tři čtvrtiny uvedlo, že s přáteli tráví volný čas často či velmi často. Více než polovina dotazovaných pak tráví volný čas partnerem. Kolik času mladí lidé tráví se svým partnerem, závisí především na jejich věku. V zásadě platí vztah, čím starší dotazovaný, tím více času tráví s partnerem. S rodiči tráví většina dotázaných (54,2%) volný čas občas či málokdy, přičemž se potvrzuje předpoklad, že starší z dotazovaných tráví s rodiči méně času než mladší.

2.3 Struktura volnočasových aktivit dětí a mládeže

Jednotlivé aktivity, kterými se děti a mládež zabývají ve svém volném čase, se liší podle obsahu, a toho, na co se orientují a věkem účastníků. (Sak, 2000)

2.3.1 Aktivity v závislosti na jejich obsahu

Aktivity kulturně orientované

Zde patří málo frekventované kulturní aktivity jak receptivního, tak tvořivého charakteru a také mimoškolní vzdělávání. Jedná se například o návštěvy divadla, výstavy, koncerty vážné hudby, četbu knih, výtvarnou činnost atd.

Podle výzkumu z roku 1992, nazvaného Struktura a vývoj volnočasových aktivit dětí a mládeže, uvedeného ve studii Děti, mládež a volný čas převládala četba u mládeže ve věku 15 – 29 let v kategorii individuálních aktivit ve všední den.

Koncerty vážné hudby, návštěvy divadel a výstav patřily mezi velmi málo frekventované položky.

Aktivity sportovně orientované

Jde o poměrně vyhraněnou, i když obsahově dosti chudou volnočasovou orientaci. Aktivita je zde zastoupena aktivním sportováním a též dalšími aktivitami jako například návštěva sportovního utkání, domácí práce, počítačové hry atd.

Výzkum Dospívání a socializace z roku 1996 uvedený ve studii Děti, mládež a volný čas prokázal, že děti ve věku 10 – 14 let se aktivnímu individuálnímu nebo kolektivnímu sportování věnují ve větší míře než mládež ve věku 15-29 let.

Ze srovnání výzkumů realizovaných v roce 1985, 1992 a 1996 uvedených v téže studii, vyplývá, že u věkové skupiny 15-29 let dochází k významnému poklesu preferovaných činností u domácích prací, což může být zapříčiněno změnou chápání volného času.

Domácí práce však byly podle výzkumu Dospívání a socializace druhým nejčastěji uváděným způsobem prožívání volných dnů s rodiči.

Aktivity extrovertně orientované

Tato aktivita obsahuje kontakt s druhým či se skupinou. Je výrazem sociabilních potřeb mládeže. Jedná se o partnerské a sexuální aktivity, ale také o návštěvy kaváren, restaurací a diskoték, které mají vedle sociabilní motivace i erotický aspekt.

Ze srovnání výzkumů z roku 1985, 1992 a 1996 vyplývá, že preference partnerských styků výrazně stoupla. Kontakt s partnerem, tak zastupuje druhé místo preferovaných činností ve volném čase u věkové skupiny 15-29.

Aktivity manuálně orientované

Tato aktivita představuje zcela specifickou orientaci ve volném čase. Ukazuje se, že manuální činnosti nevyplývají pouze z objektivní nutnosti. Část mládeže s manuálními dovednostmi hledá v této činnosti seberealizaci ve volném čase. Zde se řadí například kutilství, výstavba a údržba domu, bytu, práce na zahradě, chov zvířat, vedlejší výdělečná činnost atd.

Aktivity introvertně-konzumně orientované

Skupina nositelů těchto aktivit je zřejmě nejpasivnější skupinou. Zde patří například poslech hudby, odpočinek, nicnedělání, sledování televize, psaní dopisů/deníku, četba novin/časopisů atd.

Poslech hudby, sledování televize a četba novin či časopisů patří dle výsledků výzkumu z roku 2006 nazvaného Aktuální problémy mladé generace k dlouhodobě k nejfrekventovanějším a nejoblíbenějším aktivitám mládeže ve volném čase.

2.3.2 Aktivity v závislosti na věku

Struktura výše zmíněných aktivit je v jednotlivých věkových skupinách značně odlišná. Činnosti ve volném čase jsou odrazem dosažené úrovně sociálního, mentálního a psychického zrání. Struktura aktivit je určena nejen pozitivně, ale i negativně. Jsou aktivity, které jsou společensky pro určitý věk nepřijatelné.

Vývoj aktivit v závislosti na věku je doprovázen několika základními typy možného průběhu.

Aktivity s věkem rostoucí

Na těchto aktivitách se ukazuje, že s přibývajícím věkem nabývají na významu činnosti, které nemají zájmový charakter, ale většina z nich se blíží činnostem nazývaným aktivitami v rámci mimopracovního procesu. Je to například četba novin, vedlejší výdělečná činnost, ruční práce atd.

S rostoucím věkem se také mění frekvence poslechu hudby. Mladí lidé ji s přibývajícím věkem poslouchají méně často.

Aktivity s věkem klesající

Do této skupiny patří nejnáročnější tvůrčí kulturní aktivity a také studium. Jedná se například o hudební a dramatickou činnost, výtvarné aktivity, chov zvířat, sběratelství, psaní deníku atd.

Výzkum Dospívání a socializace z roku 1996 uvedený ve studii Děti, mládež a volný čas zjistil, že zatímco péče o zvířata se u dětí kategorie 10-14 let objevila na 4. místě z deseti nejčastěji preferovaných aktivit volného času, u mládeže starší 15 let se tato činnost vůbec neobjevila.

Aktivity s věkem rostoucí do určitého věku a pak klesající

Pokud jako věkovou hranici u těchto aktivit určíme věk 15 – 18 let, pak se jedná například o návštěvu kina, diskotéky, sledování videa, nicnedělání atd.

Návštěvě diskoték se dle výsledku výzkumu z roku 2006, Aktuální problémy mladé generace, denně nebo alespoň jednou týdně věnuje přes 35% dotázaných mladých lidí nad 15 let. Sledování videa patří u 41% mládeže nad 15 let do denních volnočasových aktivit.

Aktivity s věkem klesající do určitého věku a pak rostoucí

Aktivit tohoto druhu není mnoho. Řadí se zde četba knih a domácí práce. Hraničním věkem, kdy je tato aktivita nejnižší je 17 – 18 let.

2.4 Činitelé ovlivňující trávení volného času dětí a mládeže

Vedení a výchova dětí a mládeže v jejich volném čase je nedílnou součástí komplexní výchovy osobnosti jedince. Je uskutečňována různými výchovnými činiteli, jejichž snahou by mělo být poskytnutí bohatých námětů, činností a především svobody rozhodování ve volném čase dětí a mládeže.

2.4.1 Rodina

Rodina má vzhledem k osvojení si aktivit ve volném čase, zcela dominantní postavení. Ovlivňuje dítě nejen tím, jak na něj výchovně působí, ale i svým každodenním životem. Je to první rozhodující činitel pro předávání vzorů a volby zálib.

Výzkum provedený v roce 1993 pod názvem Zájmy dětí středního školního věku a možnosti jejich uplatnění, uvedený ve studii Děti, mládež a volný čas, zabývající se mimo jiné také informovaností rodičů o možnostech zájmové činnosti, které se jejich děti zúčastňují, zjistil, že skoro tři čtvrtina rodičů má pocit vlastní informovanosti. Výzkum však dále zjistil, že rodiče sice jsou informováni o tom, kde jejich dítě tráví volný čas, avšak naprosto nedostatečné jsou jejich znalosti podrobností o obsahu tohoto času.

Tentýž výzkum dále zjišťoval, jaké jsou představy rodičů o vhodnosti náplně volného času jejich dětí. Nejvíce rodičů uvedlo, že by si přálo, aby se jejich dítě věnovalo sportu či jazykové přípravě. Pokud dojde ke srovnání s nenaplněnými přáními dětí, dozvíme se, že představy dětí a rodičů se nejvýrazněji shodují ve sportovních aktivitách a nejvíce se odlišují v jazykové přípravě, kde přání rodičů mnohonásobně převyšuje deklarovanou potřebu dětí.

Souhrnně pak z výzkumu vyplynul závěr, že rodiče ve většině případů projevují zájem o činnosti svých dětí ve volném čase, avšak jde o zájem povrchní, který se

omezuje spíše na kontrolu vhodnosti způsobů trávení volného času, než na jeho vlastní obsah.

Výzkum se dále zajímal o způsoby trávení rodinného času. Mezi nejčastěji vykonávané činnosti zde patří domácí práce, dovolené, výlety a vycházky, společné hry či péče o zvířata. Mezi aktivitami se na předních pozicích objevují také sledování televize či videa.

Z rodičů se dětem více věnuje matka - v týdnu s nimi průměrně tráví 1-3 hodiny denně, kdežto většina otců méně než hodinu. O víkendu se rodiče dětem věnují více, ale i zde je čas strávený s dětmi větší u matek než otců.

2.4.2 Škola

Škola významně přispívá k osvojení si aktivního nebo pasivního přístupu dětí a mládeže k trávení volného času a hlavně k optimální kvalitě volnočasových aktivit dětí.

Většina škol nabízí možnost aktivního trávení volného času formou nepovinných předmětů, kroužků apod.

„S nástupem do školy dítěti přibývají povinnosti související s přípravou do školy, což je přirozeným důsledkem zkrácení jejich volného času. Škola usměrňuje a orientuje aktivity dětí tak, aby byly motivující a využitelné v dalším životě dítěte. Napomáhá tak k požadovanému rozvoji osobnosti dítěte a pozitivně ovlivňuje zájmy žáků.“ (Kulacsová, 2006, s. 61)

2.4.3 Vrstevnické skupiny

Vrstevnické skupiny se stávají významným činitelem při ovlivňování volného času dětí a mládeže zejména v období adolescence. Příslušnost k takovéto skupině rozhodujícím způsobem určuje náplň volného času jedince. Některé skupiny sice představují riziko spojené s řadou sociálně patologických jevů, ale obecně je členství ve vrstevnické skupině důležitým faktorem zdravého vývoje jedince. (Pávková, 2002)

2.4.4 Hromadně sdělovací prostředky

Významným činitelem při trávení volného času dětí a mládeže jsou hromadně sdělovací prostředky, které v pozitivním i negativním smyslu ovlivňují náš život. Mezi nejdůležitější hromadně sdělovací prostředky ovlivňující děti a mládež patří tištěná média (noviny/časopisy), televize, rozhlas a v dnešní době velice rozšířený internet, který také působí jako významná forma komunikace.

2.4.5 Instituce pro výchovu mimo vyučování ve volném čase

Tyto instituce doplňují působení rodiny, školy a dalších subjektů. Jde především o:

- občanská sdružení dětí a mládeže
- tělovýchovné spolky
- nízkoprahové kluby
- školní družiny
- školní kluby
- střediska pro volný čas
- základní umělecké školy
- komerční organizace (sportovní a kulturní organizace)

Z výzkumu Občanské vědomí realizovaného v roce 1996, který je uveden ve studii Děti, mládež a volný čas (1997) vyplynulo, že respondenti se v organizacích a sdruženích věnujících se mládeži a dětem nejvíce zajímali o tyto aktivity: všestranné, sport, kultura, turistika, životní prostředí a pomoc lidem.

2.4.6 Společenské prostředí

Podle výzkumu z roku 2000, který byl realizován pod názvem Mládež ČR na prahu 3. tisíciletí je v současné společnosti, kde se spíše prosazuje konzumní styl života, agrese a kult peněz, dopad do hodnotového systému dětí a mládeže velmi nepříznivý.

Dalším jevem současné společnosti je relativní narůstání volného času mladé generace. Je např. osvobozována od mnoha dříve obvyklých povinností souvisejících s chodem domácnosti apod. Mění se systém hodnot nejen mladé generace, ale celé společnosti, filozofická kategorie "být" se nahrazuje kategorií "mít" - vlastnit. Kvalita a intenzita osobního zážitku je nahrazována jeho kvantitou, místo vlastního aktivního konání určité volnočasové činnosti se lidé spokojují s receptivní účastí – tj. sledováním aktivit jiných, přičemž je často přímá osobní účast nahrazována zprostředkováním masmédií, pak se intenzita osobního prožitku z recepce v izolovaném domácím prostředí snižuje, třeba až na pouhou kulisu. Má-li volný čas plnit své poslání, je zapotřebí vytvářet podmínky a podporovat žádoucí aktivní činnosti, které mohou nabízet zařízení pro volný čas dětí a mládeže.

2.5 Zájmové činnosti

Zájmová činnost je taková činnost, při které se jedinec zaměřuje na uspokojení a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností. Tato činnost silně ovlivňuje osobnost člověka a jeho společenskou orientaci. Na rozdíl od zábavy a odpočinku má zájmová činnost vždy aktivní charakter. Vždy obsahuje volní složku a významně ovlivňuje osobnost vychovávaného. (Veselá, 2006)

Pedagogika volného času se snaží eliminovat nevhodné a nežádoucí zájmy a naopak se zájmy zabývá z hlediska jejich usměrňování a formování v procesu výchovy. Věnuje se také vytvářením podmínek pro vznik zájmů nových.

Zájmy se dělí podle různých hledisek. Může to být dělení podle úrovně činnosti, časového trvání, koncentrace, společenské hodnoty a samozřejmě podle obsahu. Z hlediska společenského můžeme ještě zájmy rozdělit na žádoucí neboli hodnotné a nežádoucí, které se neslučují s obecně platnými společenskými pravidly, někdy dokonce s právními normami.

Pávková (2002) dělí zájmové činnosti podle obsahu na společensko-vědní, pracovní-technické, přírodovědně-ekologické, esteticko-výchovné, tělovýchovné, sportovní a turistické.

2.5.1 Společensko-vědní zájmy

Tyto činnosti slouží k poznání jak aktuálního společenského dění, tak některých historických souvislostí. Mezi okruhy těchto zájmů může patřit například studium cizích jazyků, sběratelství, seznamování s filozofickými a náboženskými směry, oslavy narozenin, informace o životě významných osobností atd.

2.5.2 Pracovně-technické zájmy

Hlavním cílem těchto zájmů je zdokonalení manuálních dovedností, získání vědomostí o technických poznacích a uvedení těchto poznatků v praxi. Mezi okruhy těchto zájmů patří práce s různými materiály, příprava jídel, modelářské práce atd.

2.5.3 Přírodovědně-ekologické zájmy

Cílem je vyvolat a rozvíjet v dětech zájem o živou i neživou přírodu a citový vztah ke všemu živému, což lze využít k formování pocitu morální odpovědnosti za ochranu přírody a k vytváření správných postojů k životním hodnotám. Mezi okruhy přírodovědně-ekologických zájmů patří například pozorování přírody, pěstitelské práce, chovatelství, činnosti zaměřené na ochranu životního prostředí atd.

2.5.4 Esteticko-výchovné zájmy

Činnosti těchto zájmů jsou zaměřeny na rozvíjení výtvarného, hudebního, literárního, dramatického a hudebně-pohybového projevu, na kulturu chování a rozvoj tvořivosti. Mezi okruhy těchto zájmů patří například sborový zpěv, kresba, hra na hudební nástroj, četba, návštěvy kulturních zařízení, modelování, poslech hudby atd.

2.5.5 Tělovýchovné, sportovní a turistické zájmy

Protože je přiměřená pohybová aktivita podmínkou zdravého vývoje, měly by se děti a mládež činností těchto zájmů ve svém volném čase věnovat. Mezi okruhy těchto zájmů řadíme například akrobacie, atletika, tanec, turistika, různé sporty atd.

Zájmové činnosti plní funkci jak výchovnou, tak vzdělávací. Jsou prostředkem relaxace, fyzického i duševního odpočinku a regenerace sil.

3. Pedagogika volného času

Charakteristiku pedagogiky volného času jsme si provedli již v 1. kapitole - Vysvětlení základních pojmů. Nyní se zaměříme na její cíle ve vztahu k dětem mládeži.

Kaplánek (2008) uvádí, že pedagogika volného času má stejný cíl s ostatními odvětvími pedagogiky (například předškolní pedagogika, andragogika, sociální pedagogika aj.). Za tento cíl se pokládá relativní samostatnost jedince ve společnosti, tzn. ochota a schopnost ke svobodě, solidaritě a zodpovědnosti, dále pak ke kreativní vlastní činnosti a komunikativnímu jednání, a nakonec k sociální angažovanosti a účasti na společenském životě.

Podle průkopníka německé pedagogiky volného času Opaschowského neexistují zvláštní cíle pedagogiky volného času, ale výchovné cíle odpovídající volnému času. Opaschowski posuzuje výchovné cíle ve volném čase podle toho, do jaké míry přispívají ke kritickému pochopení sebe sama a k reflexi společenských souvislostí.

Pedagogika volného času má tedy umožnit

- a) uvažovat o podmínkách, souvislostech a rozporech v uspořádání času (pracovní doba – volný čas) a z tohoto hlediska sledovat a posuzovat ty volnočasové aktivity, které jsou reakcí na nespokojenost v pracovním životě;
- b) vidět volný čas ne jako izolovanou a privatizovanou sféru života v protikladu k pracovní době, ale jako čas integrovaný do života – podobně jako práce nebo spánek;
- c) pochopit, že volný čas je prostor, v němž můžeme rozvinout společenské alternativy a sami si určovat životní (a pracovní) podmínky;
- d) spolupracovat na humánním uspořádání životního prostředí (např. pomocí občanských iniciativ);
- e) odhalovat tendenci ke zvyšování konzumu v rámci volného času a systematicky vytvářet obranné mechanismy proti tomuto nátlaku (proti systému, který klame, ovládá a nenápadně řídí, a tím omezuje svobodu);

- f) uvažovat o společenském významu konzumních volnočasových nabídek,
- g) přijmout volný čas jako prostor k vědomému rozšíření zkušeností a zážitků a ke změně postojů, vnímání a jednání;
- h) vnímat volný čas jako možnost změny (inovace) vlastní osoby a jejího okolí.

Obecným cílem pedagogiky volného času by tedy mělo být proměňovat časové úseky našeho života, které nám umožňují svobodně volit, rozhodovat se a jednat, v čas, v němž skutečně svobodně jednáme, rozhodujeme se a volíme, a tak dosáhnout relativní autonomie jedince ve společnosti.

Proč je pedagogika volného času tak důležitá?

Pedagogika volného času se zabývá neobyčejně významnou součástí života dětí a mládeže – stručně řečeno tím, co dělají, když nejsou ve škole. Protože je známo, že tento mimoškolní čas lze vyplnit velmi odlišnými způsoby – od přípravy na školu, kulturních nebo sportovních aktivit až po kriminální činnost – má pedagogika volného času vysokou společenskou důležitost a nároky na její vědecké základy vzrůstají.

Čím se pedagogika volného času zabývá?

Průcha (2006) vymezil 3 okruhy zájmu této pedagogické disciplíny:

- 1) obsah, formy a prostředky edukačních aktivit pro kultivaci individuálně a společensky prospěšného trávení volného času u dětí a mládeže
- 2) činnosti školských a jiných zařízení, která zabezpečují edukaci ve volném čase
- 3) teorie a výzkum toho, jak současná mládež tráví volný čas v podmínkách soudobého stavu společnosti

4. Výchova mimo vyučování

Pávková (2002) charakterizovala výchovu mimo vyučování 4 základními znaky:

- probíhá mimo povinné vyučování
- probíhá mimo bezprostřední vliv rodin
- je institucionálně zajištěná
- uskutečňuje se převážně ve volném čase

Výchova mimo vyučování plní funkci výchovnou, vzdělávací, zdravotní a sociální, přičemž jednotlivé typy výchovných zařízení plní funkce různým způsobem a v odlišné míře. Důležitá je také při prevenci společensky nevhodných a škodlivých forem chování.

4.1 Instituce pro výchovu mimo vyučování ve volném čase

Mimo rodinu se na výchově dětí a mládeže v době mimo vyučování podílejí tyto instituce:

Školní družiny

Jsou určeny pro žáky základních škol včetně speciálních. Školní družiny pečují o děti mladšího školního věku (6 – 10 let) v době mimo vyučování. Kromě výchovné a zdravotní funkce má velký význam sociální poslání, protože toto zařízení zajišťuje péči a bezpečnost dětí v době, kdy jsou rodiče v zaměstnání. Výchovná činnost se orientuje na co nejpestřejší strukturu zájmových činností. Průcha (2006) uvádí, že počet žáků v těchto zařízení je dle výsledků ze školního roku 2004/2005, kdy v ČR působilo 4036 družin, které navštěvovalo téměř 212 664 žáků, poměrně vysoký.

Školní kluby

Školní kluby navštěvují starší žáci, kteří se zde věnují různým druhům zájmové činnosti. Děti v této věkové skupině jsou již samostatnější než děti navštěvující družinu a tudíž sociální funkce ustupuje do pozadí. Důležitým principem v těchto zařízeních je princip dobrovolnosti. Ve školním roce 2004/2005 působilo v ČR 444 školních klubů s téměř 35 tisíc žáky. (Průcha, 2006)

Základní umělecké školy

Poskytují vzdělání v hudebních, výtvarných, tanečních a literárně-dramatických oborech.

Jazykové školy

Mohou být státní i soukromé a jsou určeny jak pro mládež tak pro dospělé. Plní funkci zájmového vzdělávání v oblasti výuky cizích jazyků.

Střediska pro volný čas dětí a mládeže

Jsou známá také pod názvy domy dětí a mládeže a stanice zájmových činností. Jsou samostatnými právními subjekty a tvoří v České republice ucelenou síť spadající pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Základní činností je systematická a pravidelná zájmová činnost v celoročně působících kroužcích. Zabezpečují příležitostnou zájmovou činnost, vytvářejí podmínky pro spontánní aktivity a věnují se práci s talentovanou mládeží.

V roce 1996 bylo podle Ročenky ÚIV 1996 uvedené ve studii Děti, mládež a volný čas (1997) v ČR 289 těchto zařízení, která navštěvovalo 2 139 367 účastníků.

Nízkoprahová zařízení

„Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež jsou v naší republice institucí poměrně novou, etabloující se zhruba od druhé poloviny devadesátých let minulého století. K jejich velkému rozvoji došlo na konci devadesátých let, někdy v období let 1999 – 2002.“ (Čechlovský, 2006)

Poskytují služby neorganizovaným či sociálně ohroženým skupinám dětí a mládeže.

4.2 Legislativní rámec činnosti institucí a organizací pro volný čas a výchovu mimo vyučování, platné právní normy

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Vyhláška MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

Vyhláška MŠMT č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání

Zákon 108/2006 o sociálních službách

Zákon 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivní výchovná péče ve školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů

Praktická část

Jak již bylo řečeno v Úvodu této práce, téma „Volnočasové aktivity dětí a mládeže na sídlišti Slezská“ jsem si vybrala z toho důvodu, že jsem na tomto sídlišti prožila své dětství. Zajímalo mě, jak a zdali vůbec, se změnil způsob trávení volného času od dob ukončení mé povinné školní docházky, což je přibližně 7 let. Za tuto dobu vyrostlo na sídlišti nebo v okolí množství zařízení volného času pro děti a mládež. Rovněž se rozšířila i nabídka kroužků ve školách a zvýšila se celková nabídka volnočasových aktivit.

Cílem práce je zmapování zařízení určených pro volný čas dětí a mládeže a následné zjištění, u dětí žijících na sídlišti, zda těchto zařízení využívají a jsou seznámeni s jejich nabídkou. Výzkum dále zjišťoval, jak děti tráví volný čas, zda jej tráví podle svých představ, zda jsou s nabídkou volnočasových aktivit spokojeni, co je při výběru volnočasových aktivit ovlivňuje, zda využívají nabídek školních kroužků ve svých školách a další aspekty související s trávením volného času.

5. Sídliště Slezská

Základní údaje:

Vývoj sídliště

Společná historie Frýdku – Místku¹ začíná teprve 1. 1. 1943 sloučením dvou samostatných měst, které do sloučení Moravy se Slezskem r. 1928 oddělovala zemská hranice. V poválečných letech nastává rychlý rozvoj již sloučeného města Frýdku – Místku. Dochází ke vzniku nových průmyslových podniků, začíná výstavba prvních sídlišť. Během 60. a 70. let byla přestavěna prakticky celá místecká část města – původní zástavba byla demolována a vznikly zde nové obytné celky – Riviéra (1963-68), Bezručova (1967-71), Anenská (1970-1974) a Kolaříkova (1970-83). Z původní zástavby se zachovalo vlastně jen historické jádro kolem náměstí a několik dalších ojedinělých enkláv.

V letech 1974-78 byla zahájena přestavba Frýdku výstavbou sídliště Slezská I. Následovala výstavba obytných souborů nad Lipinou (1975-80), K Hájku (1976-84), Růžový pahorek (1977-85), Nad Nemocnicí (1978-83), Jiráskova (1978-87), Hasičská (1983-86) a jako poslední byl dokončen obytný soubor Slezská II (výstavba zahájen 1983).

Geografie

Sídliště Slezská se nachází na okraji katastrálního území Frýdek – Místek, kde hraničí s katastrálním územím Staré Město u Frýdku – Místku. Rozloha sídliště je cca 33,3 ha s obvodovou délkou téměř 3 km. Hraničními ulicemi sídliště jsou na jihu ulice Slezská, na severu ulice Sadová, O. Lysohorského, Sokola Tůmy, Jana Čapka. Na východní straně je sídliště vymezeno areálem židovského hřbitova. Vnitřní část sídliště zahrnuje ulice: Novodvorská, Dr. M. Tyrše, Pekařská, J. Kavky, J. Božana, M. Chasáka, J. Čapka, Jiřího z Poděbrad a Dobrovského.

Obyvatelstvo

¹ Veškeré materiály a informace o sídlišti Slezská poskytl Magistrát města Frýdek-Místek, odbor územního rozvoje a stavebního řádu

Na sídlišti Slezská k 1. 1. 2008 žije 7889 obyvatel města. Z celkového počtu obyvatel statutárního města Frýdku – Místku, což je ke stejnému datu 59 233, žije na tomto sídlišti cca 13,4 % obyvatel.

Z celkového počtu obyvatel sídliště je 29,6 % ve věku 0 – 14 let, 68,7 % tvoří obyvatelé kategorie 15 – 64 let a lidé starší 65 let tvoří 1,7 %. Index stáří 5,93 udává, že na každých 100 obyvatel ve věku 0 – 14 připadá 5,93 obyvatel ve stáří 65 let a více.

V menší míře je zde zastoupena romská komunita, jejíž podíl je nižší než 5% z celkového počtu obyvatel.

Bydlení

Sídliště Slezská je tvořeno více než 3000 byty a 92 bytovými domy. Bytový dům byl definován jako stavba pro bydlení, ve které více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určená, a která má 4 a více bytů.

Z hlediska typů domů a bytů se sídliště skládá z více než 70 % panelových domů. Jedná se převážně o osmipatrové a dvanáctipatrové panelové domy. Nejčastěji jsou bytové domy s 23 bytovými jednotkami.

Vzdělanostní a ekonomická struktura

Na sídlišti je poměrně vysoký počet obyvatel s nejvyšším dosaženým základním vzděláním 20,55 % (1239 obyvatel) z celkového počtu obyvatel sídliště.

Je zde 49,79 % ekonomicky aktivních obyvatel (4 373). Míra ekonomické aktivity je stanovena jako podíl počtu ekonomicky aktivních na počtu osob starších 15 let je 70,71. Do skupiny ekonomicky aktivního obyvatelstva se podle metodiky sčítání lidu řadí nejen zaměstnané osoby, ale také pracující důchodci, pracující studenti a učni, osoby na řádné mateřské dovolené a nezaměstnaní.

V rámci ekonomického hodnocení lokality sídliště Slezská se uvádí počet dávek pomoci v hmotné nouzi k 31. 12. 2007. Na území sídliště Slezská bylo vyplaceno 3 242

dávek o celkové výši 8 917 924 Kč, na území celého města Frýdek – Místek bylo celkem vyplaceno 16 210 dávek o celkové výši 44 589 620. Pro obyvatele sídliště Slezská bylo vyplaceno 20 % z celkového objemu vyplácených dávek.

Sociální integrace

Sociální služby

Přímo na sídlišti nejsou umístěny žádné organizace poskytující sociální služby. V těsné blízkosti (Sadová ulice) je situována organizace Pečovatelská služba Frýdek – Místek, příspěvková organizace města.

Vzdělávací struktura

Ve Frýdku – Místku je celkem 12 mateřských, 13 základních, 2 základní umělecké školy, 11 státních a 5 soukromých středních škol, 3 gymnázia, 2 vyšší odborné školy a nově je ve městě i možnost denního vysokoškolského studia.

Z celkového počtu školských zařízení přímo na území sídliště Slezská leží 2 základní školy (jedna včetně mateřské školy) a jedna mateřská škola.

V současné době je v Mateřské škole Mateřidouška zapsáno 109 dětí. Tato škola je umístěna přímo v centru sídliště Slezská.

Na podzim roku 2007 navštěvovalo na území města základní školy 5 355 žáků a mateřské školy 1591 dětí.

Celkem je v základních školách na území sídliště Slezská 1 164 žáků (21,7 % z celkového počtu žáků ZŠ ve městě) a v mateřských školách 289 dětí (18,2 % z celkového počtu žáků MŠ ve městě).

Zdravotnictví

Zdravotní služby ve Frýdku – Místku jsou nejvýznamněji zajištěny Nemocnicí Frýdek – Místek, již zřizuje Moravskoslezský kraj. Přímo na území sídliště Slezská se nachází Zdravotní středisko a Lékárna Slezská na Novodvorské ulici.

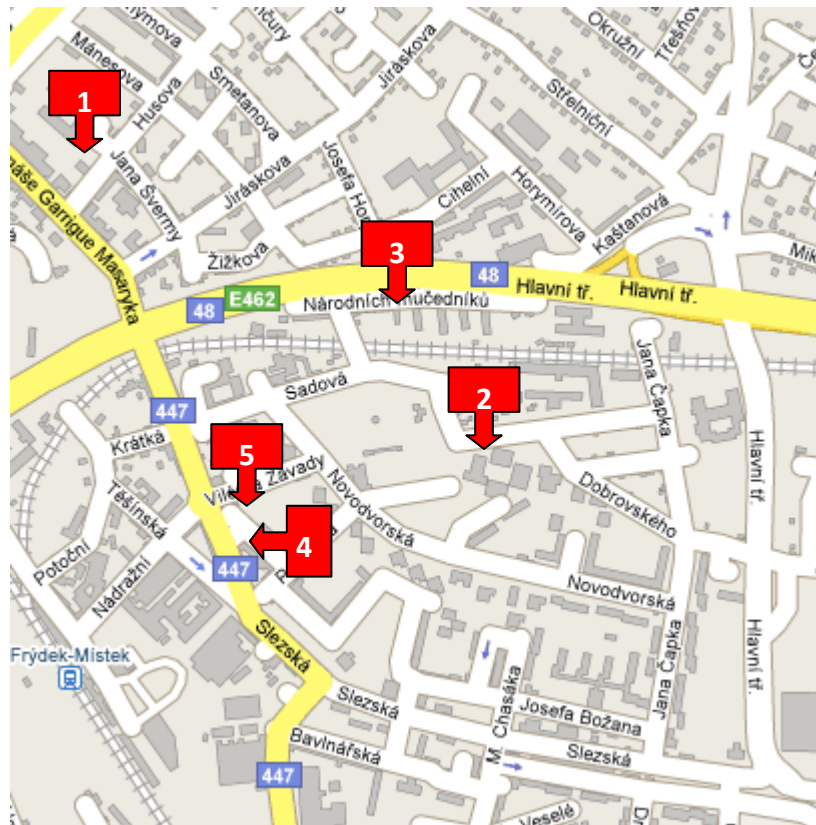
6. Zařízení pro volný čas nacházející se na sídlišti nebo v jeho okolí

Do výzkumu bylo vybráno 6 organizací, které se věnují volnému času dětí a mládeže. Převážně se jedná o zařízení nacházející se buď přímo na sídlišti, nebo v jeho okolí. Navíc však bylo vybráno Středisko volného času Klíč, sídlící od sídliště poměrně daleko, protože se jedná o organizaci, jejíž nabídka volnočasových aktivit je ve frýdecko-místeckém regionu největší.

Většina informací uvedená u jednotlivých organizací byla získána formou dotazníků¹, které jsem osobně do zařízení roznesla nebo poslala elektronickou poštou v listopadu 2008. Dotazníky se bohužel nepodařilo vybrat u dvou organizací a to u sdružení Klubka a nízkoprahového klubu Kost'a z důvodu nedostatku zájmu o spolupráci. Další informace byly čerpány z oficiálních webových stránek jednotlivých zařízení.

Mapka s umístěním jednotlivých zařízení

Obr. č. 1

- 1 – Klub Prostor
- 2 – Klub U-kryt
- 3 - Sdružení Klubko
- 4 – Klub Kost'a
- 5 – Svaz Junák

¹ Příloha č. 1: Dotazník pro organizace nabízející volnočasové aktivity

6.1 Sdružení Klubko

Sdružení Klubko je neziskovou organizací dětí a mládeže a organizací pracující s dětmi a mládeží ve Frýdku-Místku. Realizuje zájmovou činnost pro děti a mládež ve svých zájmových oddílech a zabývá se prací s neorganizovanou mládeží v rámci svých dobrovolnických a sociálních aktivit. Sídlo sdružení je na ulici Národních mučedníků v těsné blízkosti sídliště, avšak jde pouze o kontaktní (oficiální) adresu. Oddíly a kluby se scházejí v Sokolovně ve Starém městě, což je obec vzdálená od sídliště přibližně 4 km.

Sdružení vzniklo v roce 2000 na základě předchozí několikaleté společné zájmové a sociální práce svých členů. Vzniklo z iniciativy jednotlivých členů, kteří se dobrovolně i profesně věnovali sociální práci (streetwork, práce s rizikovými skupinami, pedagogická činnosti) a současně se věnovali zájmové činnosti (např. jako vedoucí dětských oddílů). Díky svým zkušenostem a své práci tak mohli vytvořit pomyslný most mezi neorganizovanou a zájmovou činností. Tyto obě činnosti - zájmovou a sociální dnes již zastřešuje Sdružení Klubko ve spolupráci s dalšími zájmovými a sociálními organizacemi ve Frýdku-Místku.¹

Klubko provozuje 2 oddíly a 3 kluby:

1) Vodácký oddíl PLAVÁČEK

Oddíl byl založen v roce 2002. Oddíl pracuje s malými dětmi zejména ve věku od 6 do 12 let. Činnost oddílu se zaměřuje hry a přípravu na pobyty v přírodě, vodáctví a turistiku. Celoroční činnost probíhá formou oddílových schůzek, výletů a víkendových akcí.

2) Turistický oddíl KROK

Oddíl Krok pracuje ve Frýdku-Místku od r. 1979. Celoroční činnost probíhá formou pravidelných oddílových schůzek, výletů a víkendových akcí. Děti se učí základním pravidlům kamarádského chování, pobytu v přírodě a získávají řadu dovedností - vázání uzlů, práce s mapou, morseovku, rozdělávání ohně apod. Oddíl se

¹ Více na oficiálních webových stránkách sdružení Klubko: www.klubkofm.cz

zaměřuje i na práci s neorganizovanými dětmi, kdy oddíl příležitostně pořádá své schůzky v parku u sídliště Slezská a zapojuje do své činnosti i neorganizované děti z širokého okolí.

3) Dřevárenský klub CHAOTI

Dřevárenský klub Chaotů vznikl od roku 2002. Část členů oddílů Krok a jejich kamarádů se věnovala hraním Dračího doupě. Od Dračího doupěte už byl jenom krůček k dřevárnám - bojovým akcím vycházejících z fantasy. A tak po několika úvodních bitvách vznikl klub, který dnes nesmí chybět na žádných dřevárnách. Klub se schází pravidelně v klubovně Klubka, kde pořádá tréninky, připravuje výstroj a akce. Od roku 2007 je nástupnickým oddílem Kroku.

4) Klub přátel přírody KROK

Klub sdružuje mládež a dospělé, z nichž mnozí byli dříve členy dětských oddílů, ze kterých odrostli. Zaměřuje se především na turistické akce, víkendové akce s různým zaměřením od tábornických až po vzdělávací, a to jak pro své členy, tak pro širší veřejnost. Mnozí z členů zároveň pracují samostatně s dětmi a mládeží. Celkový počet členů a příznivců se pohybuje okolo 30 osob. Klub působí celoročně.

5) Středoškolský klub mládeže KAMARÁDI

Středoškolský klub se vytvořil z programové skupiny Nízkoprahového Klubu CNN. Studenti ze středoškolského klubu mimo svou zájmovou činnost pomáhali při realizaci akcí pro děti a mládež jako např. při zajišťování Dětského dne radosti na Olešné, při doprovodném programu pro děti ve VSH při veletrhu Dům a zahrada, při povodních atd.

Zájmová činnost oddílu v Klubku je podporována městem Frýdek-Místek ve Frýdku-Místku, KÚ Moravskoslezského Kraje a MŠMT.

6.2 Klub Kost'a

Klub je určen pro děti a mládež ve věku 12 – 26 let, žijící a pohybující se ve Frýdku-Místku, především však z lokality sídliště Slezská. Činnost klubu je zaměřena

na děti a mládež, která vyrůstá v prostředí, pro jejich osobnostní rozvoj nepodnětném a problémovém.

Klub Kost'a nabízí dětem a mladistvým cílevědomý a alternativní způsob trávení volného času – a to v klubu, ale i jinde. Pořádají se doprovodné akce – víkendové pobyty, jednodenní tématické akce, aj. Účelem těchto akcí je prožití nezištných kamarádkých vztahů, motivace k samostatnému využívání volného času a posilování zdravého životního stylu.

Posláním nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, Klubu Kost'a jsou poradenské a preventivní aktivity, umožňující dětem a mládeži popovídat si, svěřit se se svými problémy.

V klubu jsou podmínky pro využití těchto aktivit: sportovní činnost (ping –pong, stolní fotbal, šipky, kulečnick, posilovna), výtvarná činnost, klubová činnost (odpočinek, setkávání se s kamarády, knihovnička, stolní a deskové hry, debaty, přednášky), základní sociální poradenství.

Klub nemá vlastní webové stránky, ale je prezentován na oficiálních stránkách města Frýdek-Místek pod odborem sociálních služeb.¹

6.3 Svaz skautů a skautek Junák

Junák - svaz skautů a skautek ČR je dobrovolné, nezávislé a nepolitické sdružení sdružující své členy a členky bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů. Skautské oddíly působí ve více než tisíci městech a vesnicích po celé naší zemi. Sdružují jak chlapce, tak děvčata od šesti let, ve třech věkových kategoriích. O jejich program se stará několik tisíc dobrovolných vedoucích. Děti jsou zde vychovávány k odpovědnosti a samostatnosti, učí se spolupracovat, uznávat jiné hodnoty než jenom materiální, rozvíjet toleranci a ochotu pomoci druhému.

Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko Kruh Frýdek-Místek, je občanské sdružení sídlící na ulici Kostikovo náměstí v městské části Frýdek v těsné blízkosti sídliště. Provoz zařízení byl zahájen v roce 1990. Cílem organizace je zajímavé, účelné

¹ Více na oficiálních stránkách města Frýdek-Místek: www.frydek-mistek.cz

a smysluplné využívání volného času dětí a mládeže a všestranný rozvoj osobnosti dítěte. Od svých klientů zařízení vyžaduje kontaktní údaje a souhlas zákonných zástupců s docházením klienta do zařízení. Zařízení v prosinci roku 2008 navštěvovalo 105 dívek a 70 chlapců. Klienti se finančně podílí na hrazení nákladů plynoucí z činnosti zařízení.

Zařízení je vybaveno malou horolezeckou stěnou, stolem na stolní tenis, stanovou základnou (cca 25 podsadových stanů, 4 hangáry, 2 týpí) a nářadím a další výbavou pro táboření. Povědomí o organizaci je rozšiřováno pomocí webové stránky a příležitostně také formou propagačních materiálů, článků v regionálních tiskovinách a návštěv škol

V rámci své činnosti spolupracuje Junák s Magistrátem a církevními institucemi. Co se týče plánu do budoucna, chtěl by Junák především navýšit počet klientů, dobrovolníků a nakoupit nové vybavení pro svou činnost. Problémem se vedoucímu Junáku jeví nedostatek financí potřebných k efektivnímu provozu zařízení. Zpětná vazba je zjišťována pomocí rozhovorů s klienty a také spoluprací s rodiči.

Jedinou volnočasovou aktivitu, kterou Junák nabízí, je skauting. Co se týká standardů a kompetencí, musí všichni členové Junáka (vedoucí i řadoví členové) slíbit, že budou zachovávat skautský zákon a slib a podle toho jednat. Vedoucí oddílů musí mít vůdcovské zkoušky a absolvovaný zdravotní kurs. Celá organizace má stanovy.¹

6.4 Klub Prostor

Cílem klubu je informovanost uživatelů v oblastech zdravého životního stylu, návykových látek, závislostí, rizikového sexuálního chování, zlepšení vnímání hodnoty vzdělání a práce, orientace v nabídkách trávení volného času, předcházení a zmírnění dopadů rizikového chování včetně informovanosti o právních a sociálních důsledcích, odborná pomoc při řešení tíživých životních situací, mapování a zprostředkovávání návazných služeb, posílení a rozvoj pozitivních hodnot a postojů.

Klub Prostor je nízkoprahové zařízení určené dětem a mládeži, žijící a pohybující se ve Frýdku-Místku, ve věku 14 -19 let. Klub funguje od 1. 2. 2006 a jeho zřizovatelem je město Frýdek-Místek. Sídlí ve výměníku tepla na ulici Husova v městské části Frýdek. Od sídliště je klub vzdálen cca 1,2 km. Provozní doba klubu je většinou odpolední od 13 nebo 14 hod do 19:30. V době prázdnin je tato provozní doba

¹ Více na webových stránkách svazu Junák: www.frydek.skauting.cz

upravena i na dopolední provoz. Klub má 3 zaměstnance a navíc vedoucí, která působí na Magistrátu Frýdku-Místku. V zařízení je zastoupena pouze jedna profese a to sociální pracovník. Cílem organizace je především prevence kriminality a sociálně výchovná činnost včetně poradenství. Od svých klientů zařízení nevyžaduje žádné informace, pouze chtějí vědět, jak jej oslovovat (tj. jméno, příjmení). Další informace klient sděluje pouze dle svého uvážení.

Tento typ služby je zcela zdarma. Pokud chce klient zařízení navštěvovat, musí splnit věkovou podmínku a dodržovat pravidla zařízení. Zařízení je vybaveno počítačem, reproduktory a hudební aparaturou (možnost využít hudební zkušebny), stolním fotbalem, šipkami, výtvarnými potřebami, časopisy a klient může též využít různé stolní hry. Svou činnost klub propaguje na oficiálních stránkách města Frýdek-Místek pod odborem sociálních služeb¹. Tato propagace je však podle pracovníků klubu nedostatečná. Dále se prezentují formou letáků, brožur, článků v regionálních tiskovinách, návštěv a prezentací ve školách a také formou propagačních akcí pro veřejnost.

Klub v rámci své činnosti spolupracuje s Magistrátem, Moravskoslezskou pracovní skupinou NZDM, Krajským úřadem, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Českou asociací streetwork, Úřadem práce a občanskou poradnou. Pro rozvoj klubu by zařízení rádo navýšilo počet svých klientů. Problémem klubu je podle pracovníků spolupráce s vedením a provázanost s Magistrátem. Zpětná vazba je od klientů zjišťována pomocí dotazníků a osobních rozhovorů. V klubu je dodržován Etický kodex české asociace streetwork a sociálních pracovníků.

6.5 Klub U-kryt

U-kryt je nízkoprahové zařízení pro děti a mládež dvou věkových skupin 6-12 a 13-18 let fungující od listopadu roku 2003, jehož zřizovatelem je občanské sdružení Filadelfie. Klub se nachází v prostorech podzemního krytu v areálu 11. základní školy na sídlišti Slezská. Provozní doba je vždy odpolední, a to od 14 do 19 nebo 20:30 hodin.

V klubu jsou zaměstnáni 3 lidé. Jedná se o kontaktní nebo sociální pracovníky. Cílem klubu je především sociálně výchovná činnost včetně poradenství. Od svých klientů nevyžadují žádné informace – služba je anonymní a zcela zdarma. Klub je

¹ Více na oficiálních stránkách města Frýdek-Místek: www.frydek-mistek.cz

vybaven počítačem, bubny, klávesy, společenskými hrami, stolním fotbalem a kulečnickem. Klub se prezentuje formou webové stránky¹, propagačních materiálů a benefičních akcí a koncertů. V rámci své činnosti klub spolupracuje s Magistrátem, církevními institucemi a Úřadem práce.

V plánu klubu je navýšení počtu klientů, zaměstnanců a dobrovolníků, nákup vybavení a rozšíření nabídky volnočasových aktivit. Jako problémy se klubu jeví občasné nevhodné chování dětí v klubu a nedostatek financí potřebných k efektivnímu provozu. Zpětná vazba je od dětí zjišťována formou dotazníků a osobních rozhovorů.

6.6 Středisko volného času Klíč

Toto zařízení, s bývalým názvem dům dětí a mládeže, se věnuje zájmovému vzdělávání dětí, mládeže a dospělých ve volném čase. Sídlí na ulici Pionýrů v městské části Místek. Od sídliště je středisko vzdáleno cca 3 km. Začátek provozu se datuje dnem 1. 9. 2008, kdy došlo ke sloučení Střediska volného času Klíč ve Frýdku-Místku a Stanice mladých turistů ve Frýdku-Místku. Zařízení funguje ve všední dny od 8 do 19 hodin. Zřizovatelem zařízení je město Frýdek-Místek. Uživatelé se finančně podílí na hrazení nákladů plynoucích z kroužků, které navštěvují.

Klíč sdružuje 136 zájmových kroužků a útvarů, které pravidelně navštěvuje na 1600 mladých lidí. Jejich vedení se věnuje 12 pedagogů a 72 externích vedoucích. Cílem této organizace je prevence kriminality, zajímavé, účelné a smysluplné využívání volného času dětí a mládeže, všestranný rozvoj osobnosti a sociálně výchovná činnost včetně poradenství. Od svých dětských klientů vyžadují poměrně velké množství informací jako například kontaktní údaje, školu, kterou dítě navštěvuje, souhlas zákonných zástupců s docházením dítěte do zařízení a souhlas s vnitřním řádem.

Středisko prezentuje své činnosti formou webové stránky², letáků, plakátů, brožur, článku v regionálních tiskovinách a také pomocí návštěv a prezentací ve školách. Zařízení v rámci své činnosti spolupracuje také s jinými institucemi. Jedná se například o magistrát, různá občanská sdružení zaměřena na práci s dětmi a mládeží a také se školami mateřskými, základními a středními. Co se týká plánů do budoucna,

¹ Více na webových stránkách občanského sdružení Filadelfie: www.filadelfie.cz

² Více na webových stránkách střediska: www.klicfm.cz

středisko by rádo rozšířilo svou nabídku volnočasových aktivit a vybavení a zrekonstruovalo některé části zařízení. Usiluje také o navýšení počtu klientů a externích pracovníků. Problémem střediska je nedostatek financí potřebných k efektivnímu provozu. Zpětná vazba je od klientů zjišťována pomocí dotazníků a osobních rozhovorů.

Nabídka kroužků a kurzů na školní rok 2008/2009:¹

ESTETIKA – výtvarná výchova, keramika, paličkování atd.

POHYB, TANEC, TURISTIKA – cykloturistika, vodní hrátky, aerobic, latinsko-americké tance, country tance, mažoretky, kung-fu, výkonnostní turistika atd.

POČÍTAČE A TECHNIKA – práce s PC, tvorba webových stránek, počítačová grafika, počítače pro rodiče s dětmi, digitální fotografie, elektro kutil, plastický modelář, letecký modelář, RC automodeláři atd.

ŠACHY, DESKOVÉ HRY – šachový kroužek, deskové hry, dračí doupě atd.

HUDBA A JAZYKY – angličtina pro nejmenší, italština, hrajeme si, zpíváme, flétna

OSTATNÍ – amos, věštírna, redakce, meditační odpoledne, do přírody cestou necestou, debrujáři, rybářský kroužek

PRO DOSPĚLÉ – paličkování, keramika, italština, angličtina, francouzština, pilates, počítač pro každého, tvorba webových stránek, počítačová grafika, digitální fotografie

¹ Informace čerpány z letáku střediska: Nabídka kroužků a kurzů na školní rok 2008/2009 (viz. Příloha č. 4)

7. Metodologie výzkumu

7.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumného šetření je zjistit, jak děti ze sídliště Slezská tráví svůj volný čas, zda jsou seznámeni s nabídkou volnočasových aktivit a zda této nabídky využívají. Dále je záměrem této práce zjistit, zda děti využívají nabídek školních kroužků ve svých školách, zda mohou svůj volný čas využívat, jak si představují, co je při výběru volnočasových aktivit ovlivňuje, jestli mají o nabídkách volnočasových aktivit dostatečný přehled atd.

7.2 Kvantitativní výzkum

Jelikož jsem potřebovala získat informace od velkého počtu respondentů, rozhodla jsem se použít metodu kvantitativního výzkumu – dotazník. Tato metoda je určena pro hromadné získávání údajů od mnoha odpovídajících. (Gavora, 2000)

Dotazování bylo zcela anonymní. Osobně jsem se jej nezúčastnila, jelikož jsem se s řediteli obou základních škol dohodla, že dotazníky rozdají třídním učitelům jednotlivých tříd a ti jim dotazníky rozdají a nechají vyplnit během nějaké přijatelné hodiny.

Dotazník obsahuje 16 otázek. Při jeho tvorbě jsem se jej snažila koncipovat (především tedy s ohledem na mladší děti), tak aby otázky byly lehce srozumitelné. Většina otázek je uzavřených, v případě, že by se respondent nevešel do nabízených možností, jsem však volila otázky polouzavřené, kde žáci mohli své odpovědi doplnit či upřesnit.

Otázky byly zaměřeny na způsoby trávení volného času dětí, zda navštěvují školní kroužky nebo zařízení vyskytující se na sídlišti či ve městě, důvody, proč žádné zařízení nenavštěvují, zda svůj volný čas využívají podle svých představ, zda mají dostatek informací o možnostech trávení volného času, zda jsou s nabídkou spokojeni,

s kým tráví svůj volný čas nejraději, jestli tráví velkou část volného času jen tak venku s kamarády, zda jsou s nabídkou spokojeni a jedna otázka byla zaměřena především na dětskou fantazii, kdy měli zvolit, co by na sídlišti zřídili, kdyby měli neomezené možnosti.

7.3 Hypotézy

Hypotéza 1: Většina dětí ze sídliště má dost informací o tom, jak zde trávit svůj volný čas.

Hypotéza 2: Většina dětí ze sídliště, které by jinak trávily svůj volný čas pasivně či neorganizovaně, využívá služeb zařízení nabízející volnočasové aktivity, popřípadě jsou seznámeni s jejich nabídkami.

Hypotéza 3: Děti, které služeb zařízení nabízející volnočasové aktivity nevyužívají, mají svůj volný čas zorganizován jiným způsobem (především jinými zájmy).

Hypotéza 4: Nejfrekventovanějším zájmem dětí je sledování videa/dvd a surfování na internetu.

7.4 Výzkumný soubor

Zkoumaným souborem byly děti od 3. do 9. třídy, což odpovídá věku 8 až 15 let.

Výzkum byl realizován na dvou základních školách nacházejících se přímo na sídlišti.

Bylo rozdáno 300 dotazníků, přičemž zodpovězeno bylo 263 dotazníků, což je zhruba 87 % návratnost z celkového počtu.

Školy zapojené do dotazníkového šetření:

11. základní škola, Jiřího z Poděbrad 3109

Tato škola se představuje jako škola s rozšířenou výukou tělesné výchovy a s integrací tělesně postižených žáků. Funguje od 1. září 1993 a v současné době ji navštěvuje 548 žáků.

Škola¹ v letošním školním roce nabízí 20 kroužků, které jsou určené pro děti od 1. do 9. třídy. Jde o keramiku, aerobic, flétnu, angličtinu, turistický kroužek, gymnastiku, latinskoamerické tance, sportovní hry, házenou, digitální video, textilní tvorbu, výtvarný kroužek, sborový zpěv, plavání, zdravotnický kroužek, kroužek digitální fotografie, internetové hry, cestování po internetu, hrůzostrašný dějepis na internetu a psaní všemi deseti. Většina kroužků je zpoplatněna. Nabízeny jsou především v odpoledních nebo večerních hodinách.

Co se týče vybavenosti školy s ohledem na volnočasové aktivity nabízené dětem, stojí za zmínku plavecká učebna a venkovní brouzdaliště, které jsou nabízeny také veřejnosti, dále relaxační koutek, koutek PC, sauna, školní hřiště a pobočka městské knihovny.

V této škole bylo dotazníkovému šetření podrobena 7 tříd. Účastnilo se 142 dětí.

2. základní škola, Jana Čapka, 2555

Tato škola² se prezentuje jako škola, jejíž hlavní zaměření spočívá v počítačové gramotnosti, jazykové vybavenosti a zdravém životním stylu. Škola je jednou z nejstarších ve městě – funguje od 1. září 1953 a v letošním školním roce ji navštěvuje 393 žáků.

Mezi zájmové kroužky, jež škola v tomto školním roce nabízí, patří: angličtina pro nejmenší, keramika, počítače, kroužky centra sportu (gymnastika, florbal, míčové hry), kroužek logiky, debujáři, kroužek ruského jazyka, literární kroužek, jóga, výtvarný kroužek, šachy, tanec.

¹ Více na oficiálních stránkách školy: www.11zsfm.cz

² Více na oficiálních stránkách školy: www.2zsfm.cz

Škola je vybavená víceúčelovým hřištěm s umělým povrchem, antukovým a škvárovým hřištěm a odpočinkovou vnější plochou.

Dotazníkovému šetření bylo opět podrobena 7 tříd z každého ročníku. Dotazník vyplnilo 121 dětí.

7.5 Metoda sběru dat

Jak již bylo uvedeno, metodou použitou při tomto výzkumu se stalo dotazníkové šetření, jež se jevílo pro tento účel jako nejvhodnější.

Při žádosti o vyplnění dotazníků na školách jsem se setkala s ochotou a vstřícností obou ředitelů. Ředitel 2. základní školy vyjádřil přání vidět vyhodnocení dotazníků vyplněných jeho žáky. Tomuto přání jsem samozřejmě vyhověla.

8. Analýza výzkumu

8.1 Vyhodnocení jednotlivých položek dotazníku

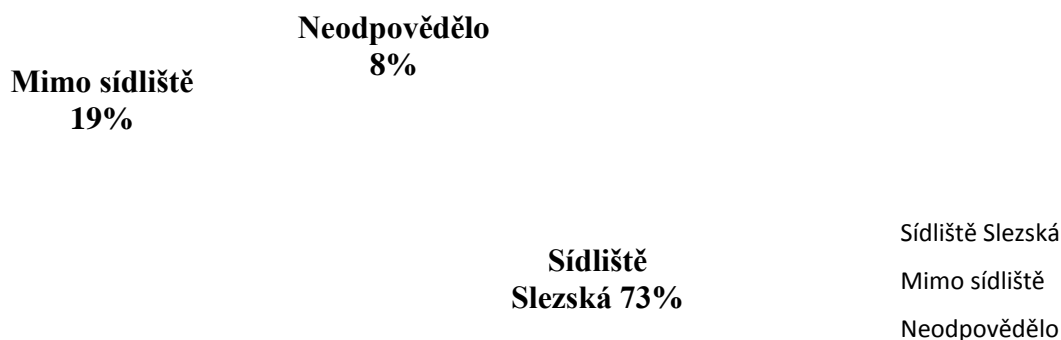
Rozdělení dětí podle třídy, pohlaví a navštěvované školy

	2. ZŠ		11. ZŠ		Celkem
	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci	
3. třída	8	4	7	15	34
4. třída	7	11	10	12	40
5. třída	8	6	5	11	30
6. třída	12	8	10	4	34
7. třída	10	14	15	8	47
8. třída	7	9	10	13	39
9. třída	13	4	12	10	39
Celkem	65	56	69	73	263

Tabulka č.1: Rozdělení dětí podle třídy, pohlaví a navštěvované školy

Jak je patrné z tabulky, výzkumu se zúčastnilo 263 dětí, 134 dívek a 129 chlapců. V procentuálním vyjádření je to 51 % dívek a 49 % chlapců.

Rozdělení dětí podle bydliště

Graf č. 1: Rozdělení dětí podle bydliště

Z grafu je patrné, že skoro tři čtvrtiny dětí, jež se zúčastnily výzkumu, bydlí přímo na sídlišti. Dvacet dětí, což je 8 %, na otázku neodpovědělo a zbylých 19% (49 dětí) bydlí mimo sídliště Slezská.

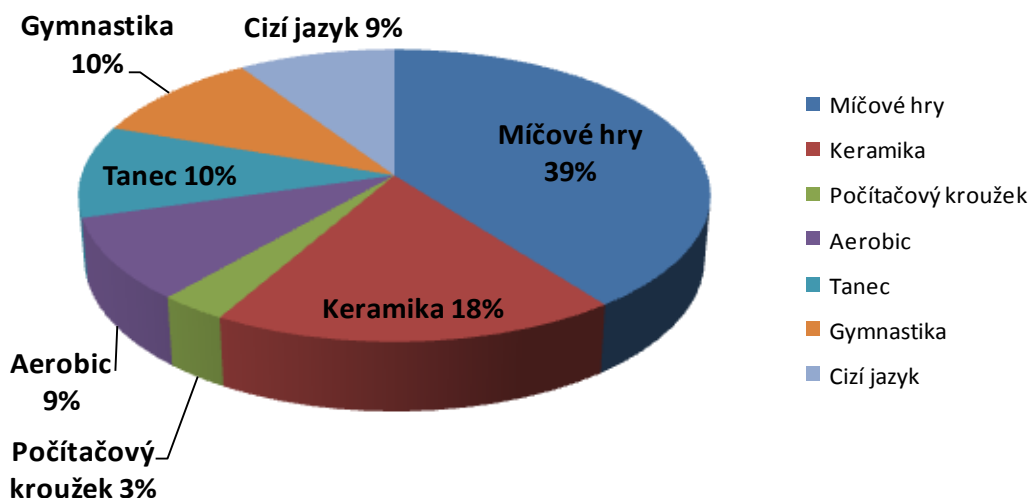
Otázka č. 4: Navštěvuješ v tomto školním roce nějaký zájmový kroužek, jež nabízí tvá škola?

	Děti - 1. stupeň	Děti - 2. stupeň
Ano	60%	25%
Ne	40%	75%

Tabulka č. 2: Návštěvnost zájmových kroužků, které nabízí škola

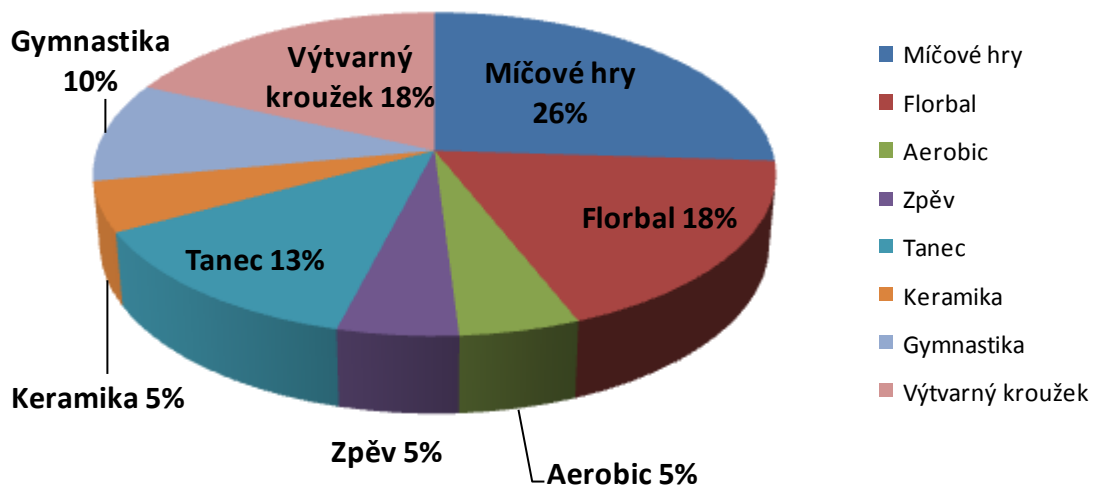
V této otázce se ukázalo, že děti 1. stupně, což odpovídá dětem navštěvující 3. - 5. třídu, využívají školní kroužky hojněji než jejich starší spolužáci. Zatímco mladší děti navštěvují tyto kroužky v nadpoloviční většině, u starších dětí vyšlo najevo, že pouze každý čtvrtý žák využívá možnosti chodit do zájmového kroužku, který škola nabízí.

Kroužky dle zaměření - děti 1. stupně

Graf č. 2: Návštěvnost zájmových kroužků, které nabízí škola - děti 1. stupně

Kroužky dle zaměření - děti 2. stupně

Graf č. 3: Návštěvnost zájmových kroužků, které nabízí škola - děti 2. stupně

Z uvedených grafů je patrné, že kroužky, které děti na 1. a 2. stupni navštěvují, se příliš neliší. U obou skupin jsou nejnavštěvovanějšími kroužky míčové hry. Aerobic, gymnastika a tanec jsou taktéž u obou skupin zastoupeny poměrně stejně. Děti na 2. stupni navíc navštěvují kroužky jako florbal či výtvarný kroužek, které se u dětí mladších nevyskytovaly. Ty naopak navštěvují, i když v menší míře, kroužky cizích jazyků a počítače.

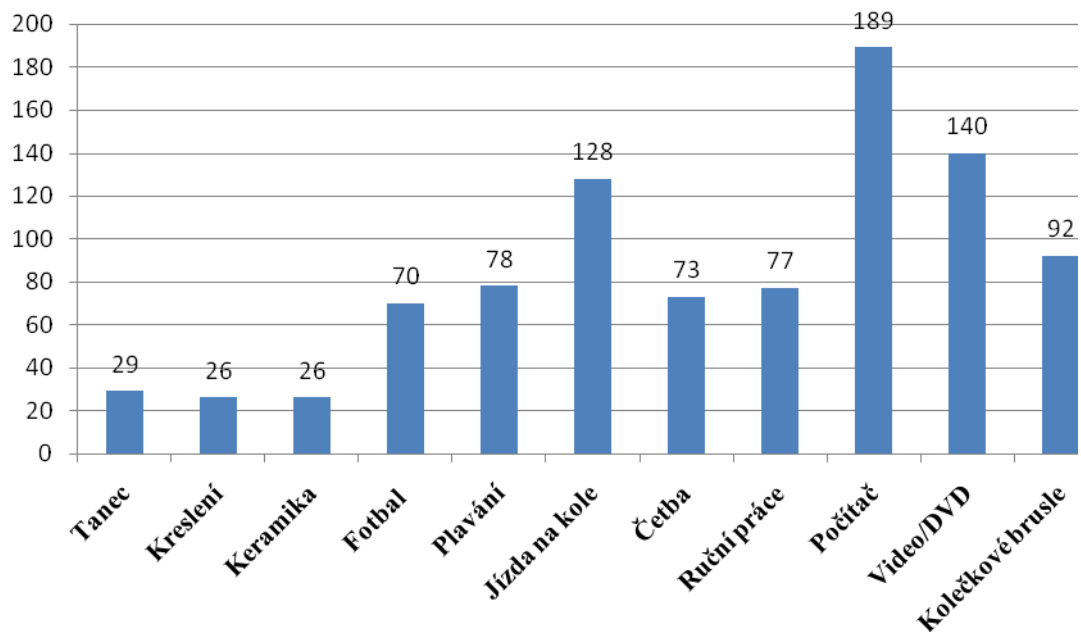
Otázka č. 5: Máš dost informací o tom, jak trávit na sídlišti volný čas?

Graf č. 4: Informovanost o možnostech trávení volného času na sídlišti

Z grafu vyplývá, že více než polovina dětí si myslí, že má dost informací o tom, jak na sídlišti trávit svůj volný čas. Zhruba pětina dotázaných dětí se pak domnívá, že dost informací nemá a zbytek dětí nemá o informace zájem.

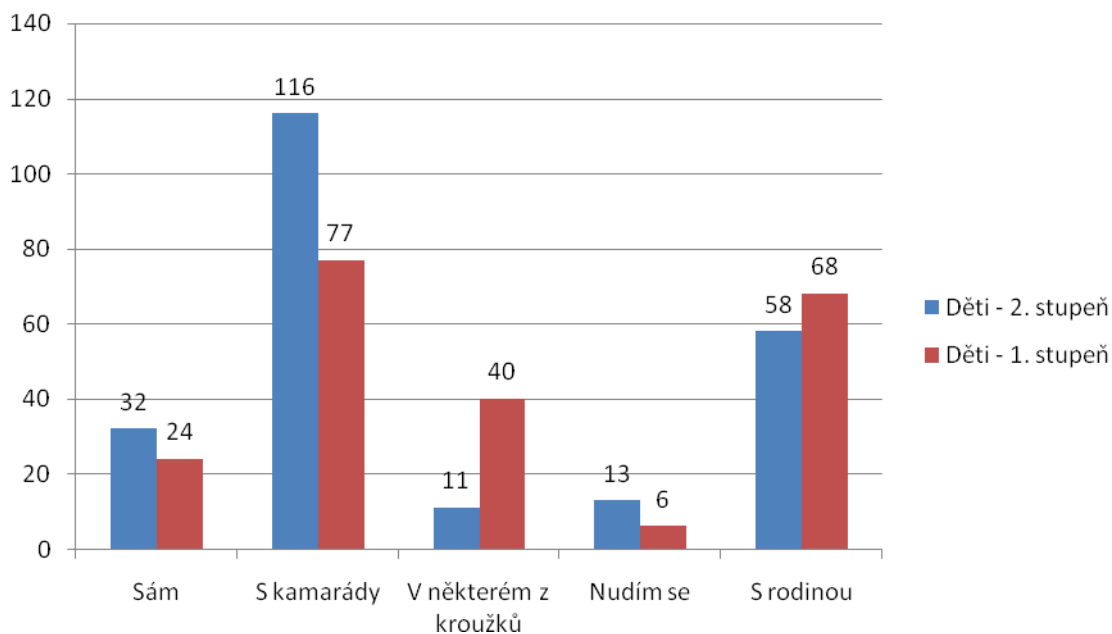
Otázka č. 6: Jak trávíš volný čas?

Graf č. 5: Způsoby trávení volného času

Ze zhruba třiceti nabízených volnočasových aktivit bylo vybráno 11 nejčastějších, jež děti zadržely nejvíce. Nejfrekventovanější odpovědí se stal, s více než 70%, počítač. Následovalo sledování videa a dvd. Po těchto, dalo by se říct spíše pasivních aktivitách, následovaly činnosti ryze aktivní, a to jízda na kole a kolečkových bruslích. Mezi další, poměrně frekventované aktivity, patří plavání, ruční práce, fotbal a četba.

Otázka č. 7: S kým trávíš volný čas nejčastěji?

Graf č. 6: S kým děti tráví volný čas nejčastěji

V této otázce děti většinou zatrhávaly více možností odpovědí. Nejfrekventovanější odpovědí se stala odpověď s kamarády, jež volily nejčastěji děti 1. i 2. stupně. Druhou nejčastější odpovědí pak byla možnost s rodinou, kterou však volily více děti 1. stupně. Značný rozdíl se projevil také v kategorii v některém z kroužků, kdy děti 2. stupně zatrhávaly tuto možnost mnohem méně než děti stupně prvního.

Otázka č. 8: Máš dostatek volného času?

	Ano	Ne	Někdy
Děti - 1. stupeň	53%	6%	41%
Děti - 2. stupeň	49%	9%	42%
Všechny děti	51%	8%	41%

Tabulka č. 3: Dostatek volného času

Z tabulky vyplývá, že v této otázce se odpovědi dětí z hlediska jejich věku v podstatě neliší. Zhruba polovina dětí 1. i 2. stupně se domnívá, že dostatek volného času má. O něco méně dětí u obou skupin si naopak myslí, že má volného času dostatek pouze někdy. Děti, které jsou přesvědčeny o tom, že dostatek volného času nemají, je z celkového počtu zhruba 8%.

Otázka č. 9: Chtějí rodiče vědět, kde trávíš svůj volný čas?

	Ano	Ne	Někdy
Děti - 1. stupeň	66%	3%	31%
Děti - 2. stupeň	51%	6%	63%
Všechny děti	57%	9%	74%

Tabulka č. 4: Přání rodičů vědět, kde jejich děti tráví čas

Na tuto otázku se odpovědi z hlediska věku také příliš nelišily. Výzkum ukázal, že více než polovina rodičů všech zkoumaných dětí, chce vědět, kde jejich děti tráví svůj volný čas, třičtvrtina rodičů pak chce být informována alespoň někdy, kde je dítě ve svém volnu. Nezájem rodičů v tomto ohledu v dotazníku vyjádřilo 9% dětí.

Otázka č. 10: Trávíš velkou část volného času jen tak venku s kamarády?

	Ano	Ne	Někdy
Děti - 1. stupeň	21%	22%	57%
Děti - 2. stupeň	21%	17%	62%
Všechny děti	21%	19%	60%

Tabulka č. 5: Trávení volného času jen tak venku s kamarády

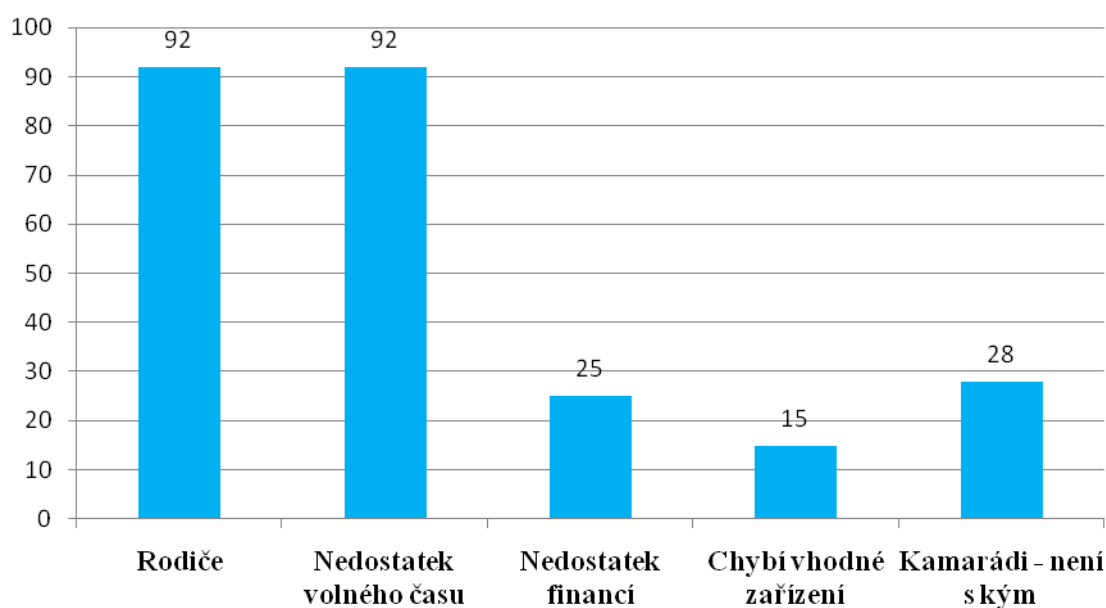
V otázce č. 10 se zjišťovalo, zda děti tráví velkou část svého volného času tzv. poflakováním venku po sídlišti. Mezi dětmi 1. a 2. stupně se překvapivě ve výsledcích

neobjevil žádný patrný rozdíl. Kladně a záporně odpověděla zhruba pětina všech dotázaných. Více než polovina dětí tak tímto způsobem tráví čas někdy.

**Otázka č. 11: Můžeš využívat svůj volný čas, jak si představuješ?
Pokud ne, kdo, nebo co ti v tom brání?**

	Děti - 1. stupeň	Děti - 2. stupeň	Všechny děti
Ano	23%	77%	25%
Ne	28%	72%	75%

Tabulka č. 6: Využívání volného času podle představ dětí a mládeže

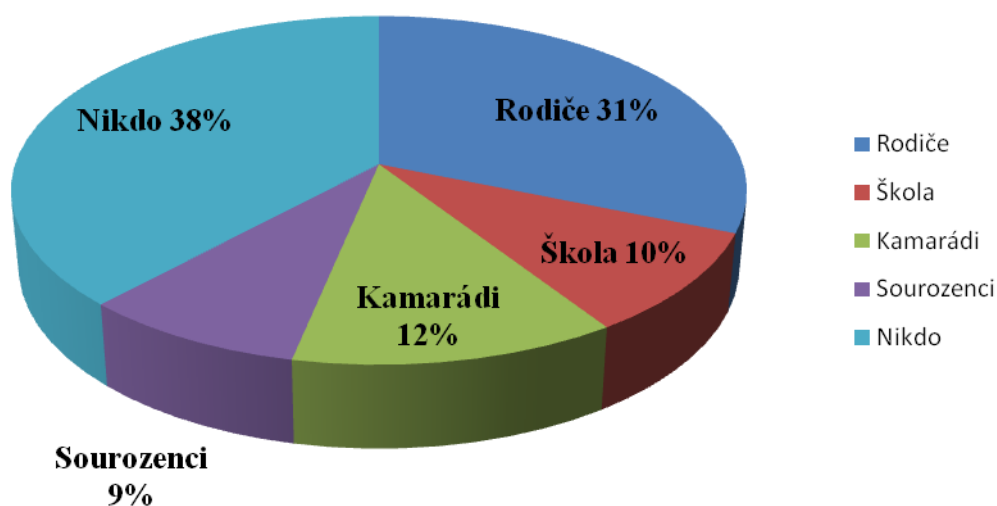
Graf č. 7: Důvody bránící dětem využívat volný čas podle jejich představ

Z tabulky vyplývá, že pouze čtvrtina dětí může (nebo se alespoň domnívá, že může) využívat svůj volný čas podle svých představ. Rozdíly z hlediska věku jsou nepatrné.

U dětí, které si myslí, že svůj volný čas nemohou využívat, jak si představují, byl nejčastěji uváděn důvod nedostatek volného času nebo rodiče, kteří patrně do

volného času svých dětí (k jejich nelibosti) zasahují. U této otázky děti rovněž využívali možnosti zatrhnout více důvodů.

Otázka č. 12: Co, nebo kdo tě ovlivňuje při výběru aktivit?

Graf č. 8: Činitelé ovlivňující děti při výběru aktivit

Jak je z grafu patrné, nejčastější odpovědí na tuto otázku, se stala možnost nikdo, což znamená, že 38% dětí se při výběru volnočasových aktivit nenechá ovlivnit nikým a ničím. V těsném závěsu za touto odpovědí stojí rodina, která má podle výsledků výzkumu vliv na třetinu dotazovaných dětí. Škola, kamarádi a sourozenci, ovlivňují děti zhruba v desetině případů.

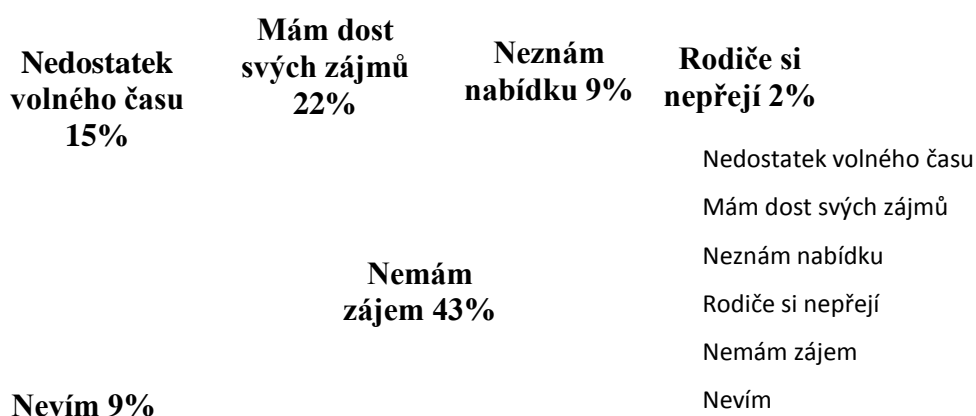
Otázka č. 13. Zatrhni, které z těchto zařízení znáš a navštěvuješ

	Znám a navštěvuju	Znám, ale nenavštěvuji	Neznám
Kost'a	6%	21%	73%
U-kryt	26%	60%	14%
Prostor	2%	17%	81%
SVČ Klíč	6%	17%	77%
Klubko	0%	8%	92%
Junák	4%	32%	64%

Tabulka č. 7: Znalost a návštěvnost jednotlivých zařízení

Jak tabulka dokazuje, děti ve většině případů o mnoha zařízeních určených pro volný čas, nevědí. Nejhůře v šetření dopadlo sdružení Klubko, které zná pouze 8% dětí, z nichž žádné jej navštěvuje. Klub Prostor podle výsledků výzkumu také není v povědomí dětí, avšak zde byl tento výsledek očekáván, neboť klub je přístupný až od 14 let. Relativně nejlépe dopadlo nízkoprahové zařízení U-kryt, které navštěvuje zhruba čtvrtina dotázaných a nezná jej pouhých 14% žáků.

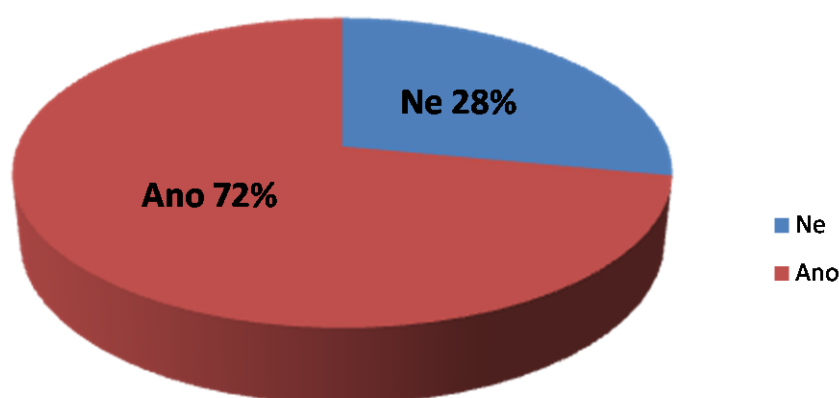
Otázka č. 14: Pokud nenavštěvuješ ani jedno zařízení, zatrhni důvod proč tomu tak je.

Graf č. 9: Důvody, proč děti nenavštěvují zařízení pro volný čas

Nejčastějším důvodem, který děti uváděly na otázku, proč výše uvedená zařízení nenavštěvují, byl nedostatek zájmu. Jako druhý nejfrekventovanější důvod se objevil dostatek svých vlastních zájmů a třetím důvodem se stalo postrádání volného času, který by děti k návštěvě zařízení potřebovaly.

Otázka č. 15: Jsi spokojen s nabídkou využití volného času na sídlišti?

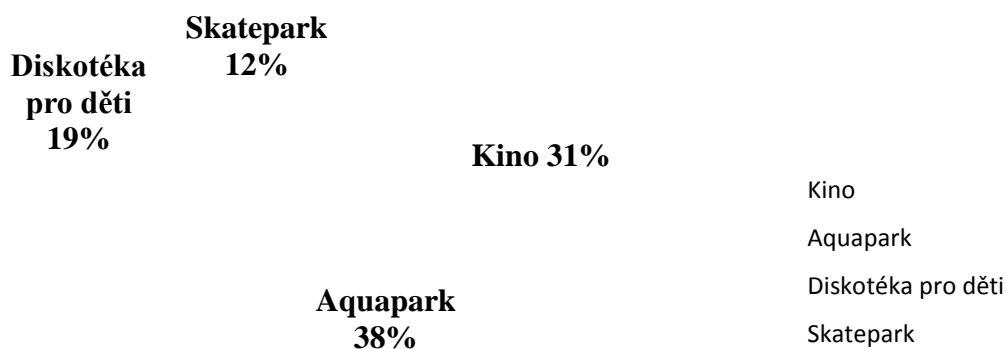

Graf č. 10: Sokojenost s nabídkou na sídlišti

Z vyhodnocení této otázky vyplývá, že většina dětí je s nabídkou využití volného času na sídlišti spokojena. Necelá třetina dětí však s nabídkou spokojena není.

Otázka č. 16: Co bys na sídlišti zřídil, kdybys měl neomezené možnosti?

Poslední otázka, která byla do dotazníku přidána pro odlehčení, je zaměřena na fantazii dětí. Děti měly možnost zaškrtnout z nabídky, která činila kino, aquapark, skatepark a diskotéka pro děti a mládež nebo mohly na příslušný řádek navrhnout svou vlastní možnost toho, co by chtěly na sídlišti zřídít. Zde se objevovaly tyto návrhy: **fotbalové hřiště, MC'Donald, KFC, nákupní centrum, lezecká stěna, kluziště, lanové centrum, koňská jízdárna, více zeleně/přírody**. U dětí, které možnost napsat svůj vlastní návrh nevyužily, se nejvíce objevovala odpověď aquapark a kino.

Graf č. 11: Co by děti chtěly na sídlišti zřídit

8.2 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1: Většina dětí ze sídliště má dost informací o tom, jak zde trávit svůj volný čas.

Hypotéza, která předpokládala, že většina dětí ze sídliště má dost informací o tom, jak zde trávit svůj volný čas se nepotvrdila. Výzkum sice ukázal, že 60% dětí je přesvědčeno o tom, že má dostatek informací jak zde trávit volný čas, avšak u otázky zjišťující, zda děti znají nebo navštěvují jednotlivá, v dotazníku vyjmenovaná, zařízení nabízející volnočasové aktivity, se ukázalo, že většina dětí nemá o většině těchto zařízení ponětí.

Hypotéza 2: Většina dětí ze sídliště, které by jinak trávily svůj volný čas pasivně či neorganizovaně, využívá služeb zařízení nabízející volnočasové aktivity, popřípadě jsou seznámeni s jejich nabídkami.

Tato hypotéza se jednoznačně neprokázala. Z výzkumu vyplývá, že pouze malé procento dětí tato zařízení navštěvuje. Co se týče znalosti těchto zařízení, je na tom nejlépe nízkoprahové zařízení U-kryt, které většina dětí zná, což ale neznamená, že jej

navštěvují. Předpokládám, že toto zařízení je známé především proto, že sídlí v areálu jedné ze škol, na které byl prováděn výzkum (areál 11. základní školy). Nejhůře dopadlo sdružení Klubko, jež podle výsledků dotazníkového šetření zná pouze 8% všech dotázaných.

Hypotéza 3: Děti, které služeb zařízení nabízející volnočasové aktivity nevyužívají, mají svůj volný čas zorganizován jiným způsobem (především jinými zájmy).

Tato hypotéza, která předpokládala, že děti, které služeb zařízení nabízející volnočasové aktivity nevyužívají, mají svůj volný čas zorganizován jiným způsobem (především jinými zájmy) se spíše nepotvrdila. Jako nejčastější důvod, proč děti zařízení nevyužívají, se objevil nezájem ze strany dětí. Tento důvod ostatní značně převyšoval. Zdůvodnění dostatek svých zájmů se objevil až na druhém místě, za nímž následoval nedostatek volného času, neznalost nabídky nebo lakonické zdůvodnění nevím. Ukázalo se, že rodiče v tomto ohledu nejsou pro děti překážkou.

Hypotéza 4: Nejfrekventovanějším zájmem dětí je sledování videa/dvd a surfování na internetu.

Hypotéza, že nejfrekventovanějším zájmem dětí je sledování videa a dvd a surfování na internetu se zcela potvrdila. Z třiceti zájmů, nabízených k zaškrtnutí v dotazníku, děti tyto dvě možnosti volily nejčastěji. Děti však využívaly možnosti zaškrtnout více odpovědí, tudíž je možno předpokládat, že tyto média, jimž se děti věnují ve volném čase, nejsou jejich zcela jedinou aktivitou.

8.3 Shrnutí výzkumu

V této části bych ráda uvedla shrnutí nejdůležitějších poznatků plynoucích z výzkumu.

V otázce zaměřené na návštěvnost školních kroužků se ukázalo, že tyto kroužky navštěvuje necelá polovina všech dětí, přičemž návštěvnost je mnohem vyšší u dětí 1.

stupně. Kroužky, které se těší největší oblibě, jsou převážně sportovního charakteru. Jedná se o míčové hry, aerobic a gymnastiku.

V otázce zjišťující informovanost dětí o možnostech trávení volného času, byla nejfrekventovanější odpovědí možnost: „Ano, mám dost informací o tom, jak na sídlišti trávit volný čas“. Paradoxem však je, že v pozdější otázce se ukázalo, že děti většinu zařízení určených pro volný čas, která mají na sídlišti nebo v okolí k dispozici, vůbec neznají.

Předpokládaným a tedy nikterak překvapujícím zjištěním byla velká obliba internetu. Toto médium ve svých dotaznících zaškrtnulo 70% dětí a internet se tak stal nejčastější volnočasovou aktivitou.

Děti podle výzkumu tráví nejčastěji čas s kamarády. Za touto možností pak následovala kategorie s rodinou, jež zahrňovaly především děti 1. stupně.

U otázky zjišťující, zda mají děti dostatek volného času, se polovina dětí přiklonila k odpovědi „Ano, mám dostatek volného času“. Pouze malé procento dětí se domnívá, že volného času mají málo.

Jedna z otázek se zajímala o to, zda děti tráví čas jen tak venku s kamarády. Ukázalo se, že více než polovina dětí, takovýmto způsobem tráví volný čas někdy. Zbytek byl rovnoměrně rozdělen na děti, jež takto volný čas netráví nikdy a děti, jež jej takto tráví často.

V otázce zjišťující, zda rodiče dětí chtějí vědět, kde tráví čas, se nejčastěji objevovala odpověď „někdy“. Pouze malé procento dětí uvedlo, že rodiče tuto informaci nepožadují. Otázníkem u této otázky však zůstává, zda rodiče opravdu vědí, co jejich děti ve svém volném čase dělají.

Na otázku, zda děti mohou využívat volný čas podle svých představ, odpověděla kladně pouze čtvrtina dětí. Ostatním dětem ve využívání volného času podle jejich představ brání především rodiče a nedostatek volného času.

U otázky, hledající činitele, které děti při výběru volnočasových aktivit nejvíce ovlivňují, se na prvním místě objevila odpověď nikdo, kterou těsně následovala odpověď rodiče.

V otázce zaměřené na znalost a návštěvnost jednotlivých zařízení, které jsem v dotazníku uvedla, vyšly najevo vcelku překvapivé informace. Nejlépe z výzkumu dopadl nízkoprahový klub U-kryt, který navštěvuje zhruba čtvrtina dotázaných. Návštěvnost ostatních organizací se v žádném z případů nedostala ani k hranici 10%, výjimkou nebyla ani návštěvnost nulová, kterou podle výzkumu vykazuje sdružení Klubko.

Jako nejčastější důvod, proč děti tato zařízení nenavštěvují, byla uváděna odpověď „nemám zájem“.

Co se týče spokojenosti s nabídkou volného času na sídlišti, ukázalo se, že skoro tři čtvrtina dětí je s touto nabídkou spokojena.

V otázce zjišťující, co by si děti na sídlišti přály zřídit, kdyby měly neomezené možnosti, byl nejčastější odpovědí aquapark, který v těsném závěsu následovalo kino.

Závěr

Téma volnočasové aktivity dětí a mládeže jsem si vybrala proto, že mi sféra volného času u dětí připadá velice důležitá. Její důležitost spočívá především ve smysluplném využívání volného času, kterého mají zvláště děti dostatek. Je především na rodičích a škole, aby děti vedly k aktivnímu trávení volného času a dělaly vše proto, aby děti neměly potřebu či chuť vyzkoušet „zakázané ovoce“, čímž myslím především alkohol, drogy, kouření a jiné škodlivé jevy, vyskytující se v současné společnosti.

V první polovině práce se věnuji problematice volného času především v teoretické rovině, jež je však doplněna i o praktické poznatky z výzkumů minulých let. V kapitole první jsem se pokusila o vysvětlení některých základních pojmů souvisejících s volným časem. V druhé kapitole, která je nejobsáhlejší, se zabývám problematikou volného času z různých hledisek. Zde jsou také v největší míře uváděny poznatky z výzkumů realizovaných v minulosti. Třetí kapitola se věnuje oboru pedagogika volného času, vysvětluje proč je tato pedagogická disciplína tak důležitá a čím se zabývá. Čtvrtá, poslední kapitola z teoretické části, se věnuje výchově mimo vyučování, institucemi zabývající se touto výchovou a platnými právními normami, jimž se tyto instituce řídí.

V praktické části je popsáno sídliště Slezská a jednotlivá zařízení věnující se volnému času nacházející se na sídlišti či v okolí.

Co se týče výzkumu, byla některá zjištění předpokládána, ale objevily se i překvapivé výsledky. Ty se vztahují především na výsledky informovanosti dětí o organizacích nabízející dětem a mládeži volnočasové vyžití. Zjištění, že většina dětí nemá o většině těchto zařízení zdání, bylo velmi překvapující. Myslím, že větší propagace těchto institucí by mohla situaci zlepšit, ovšem je pochopitelné, že ne všechny organizace si můžou masovou propagaci svých aktivit finančně dovolit. Přes to všechno si více než polovina a dětí myslí, že je dostatečně informována o tom, jak na sídlišti trávit volný čas a s nabídkou je spokojena.

Předpokládaným zjištěním naopak byla velká obliba internetu a sledování videa či dvd.

Z otázky zaměřené na fantazii dětí (Co bys na sídlišti zřídil, kdybys měl neomezené možnosti?) se několikrát objevil termín nákupní centrum, MC'Donald či KFC. Na jednu stranu úsměvné zjištění, na stranu druhou to upozorňuje na konzumnost dnešní společnosti, která je stále víc přenášena na děti. Smutným zjištěním ve stejné otázce je několikrát se opakující odpověď – více zeleně nebo přírody. Na sídlišti je opravdu velmi málo míst, kde by člověk mohl najít kousek přírody. Tato situace se však má brzy změnit, neboť město vypracovalo integrovaný plán rozvoje, díky němuž může čerpat peníze z Evropských fondů. Na rozvoj sídliště Slezská je tak vyčleněno 700 milionů korun, z nichž se počítá s investicí 150 milionů do veřejných prostranství.

Jsem si vědoma, že z provedeného výzkumu nelze vyvozovat žádné převratné závěry. Svým rozsahem je pouze ilustrativní a jeho výsledky je možné považovat za platné pouze pro daný vzorek respondentů. Přesto však naznačuje určité skutečnosti, které o současných způsobech trávení volného času dětí a mládeže mnohé napovídají.

Seznam literatury

ČECHLOVSKÝ, Jan. *Kořeny vzniku NZDM v České republice* [online]. 31-10-06 [cit. 2009-01-23]. Dostupný z WWW: <http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=703>.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha : Portál, 2004. 176 s. ISBN 80-7178-927-5.

Národní institut dětí a mládeže. *Aktuální problémy mladé generace ČR* [online]. [2006] [cit. 2009-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum-mladez.cz/zpravy/1174039212.pdf>>.

Národní institut dětí a mládeže. *Děti, mládež a volný čas* [online]. 1997 [cit. 2009-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum-mladez.cz/zpravy/1157352599.pdf>>.

Národní institut dětí a mládeže. *Mládež ČR na prahu 3. tisíciletí* [online]. 2000 [cit. 2009-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum-mladez.cz/zpravy/1135332867.pdf>>.

KAPLÁNEK, Michal. *Pedagogika volného času* [online]. 2008 [cit. 2009-01-20]. Dostupný z WWW:

<http://www.tf.jcu.cz/cz_lmenu/katedry/praktik_teol/getfile.php?filenameex=skriptum>.

KULACSOVÁ, Katarína. Limitujúce faktory osobnosti vzhľadom na voľný čas. *Pedagogická orientace*. 2006, č. 2, s. 60-67.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2003. 287 s. ISBN 80-7178-549-0.

NĚMEC, Jiří, et al. *Kapitoly z pedagogiky a pedagogiky volného času: pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002. 119 s. ISBN 80-7315-046-8.

PÁVKOVÁ, J. et al. *Pedagogika volného čas : Teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2002. 221 s. ISBN 80-7178-711-6.

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2006. 271 s. ISBN 80-7178-944-5.

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. 322 s. ISBN 80-7178-772-8.

SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč, 2000. 291 s. ISBN 80-7229-042-8.

SPOUSTA, Vladimír, et al. *Metody a formy výchovy ve volném čase*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. 82 s. ISBN 80-210-1275-7.

Ustanovení § 62 zákona č. 108/2006 Sb., Zákona o sociálních službách v platném znění.

VESELÁ, Jana. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. 210 s. ISBN 80-7194-864-0.

Internetové zdroje:

www.filadelfie.cz

www.frydekmistek.cz

www.frydek.skauting.cz

www.klicfm.cz

www.klubkofm.cz

www.11zsfm.cz

www.2zsfm.cz

Seznam příloh

Příloha č. 1: **Dotazník pro organizace nabízející volnočasové aktivity**

Příloha č. 2: **Pozvánky na akce svazu Junák**

Příloha č. 3: **Leták klubu Prostor**

Příloha č. 4: **Nabídka kroužků a kurzů na školní rok 2008/2009 Střediska volného času Klíč**

Příloha č. 5: **Dotazník pro děti**

Příloha č. 1 : Dotazník pro organizace nabízející volnočasové aktivity

1) Název zařízení:

2) Zřizovatel:

3) Právní forma: (prosím zaškrtněte)

- a) Občanské sdružení
- b) Obecně prospěšná společnost
- c) Charitativní zařízení církve
- d) Zařízení zřízené při škole
- e) Jiná forma (jaká?)

3) Adresa zařízení:

4) Vedoucí zařízení:

5) Datum zahájení provozu:

6) Provozní doba:

Po:

Út:

St:

Čt:

Pá:

Pokud zařízení nefunguje podle přesně stanovených dob provozu, napište, prosím kolik hodin týdně je zhruba vymezeno na činnost s cílovou skupinou.

7) Počet zaměstnanců:

8) Jaké profese jsou ve Vašem zařízení uplatněny? (prosím vypište)

9) Jaké jsou cíle Vaší organizace ve vztahu k dětem a mládeži?

- a) Prevence kriminality
- b) Zajímavé, účelné a smysluplné využívání volného času dětí a mládeže
- c) Všestranný rozvoj osobnosti dítěte
- d) Sociálně výchovná činnost včetně poradenství
- e) Jiné (prosím vypište)

10) Jaké informace od klientů vyžadujete?

- a) Jméno, příjmení
- b) Kontaktní údaje

- c) Škola, kterou klient navštěvuje
- d) Souhlas zákonných zástupců s docházením klienta do zařízení
- e) Jiné (prosím vypište)

11) Poměr klientů podle pohlaví (pokuste se odhadnout): dívky:chlapci

12) Tento typ služby:

- a) Zcela hradí uživatel
- b) Uživatel se finančně podílí
- c) Je zcela zdarma

13) Jaké podmínky/kritéria musí klient splnit, aby mohl užívat Vaši službu?
(zaškrtněte, co vše musí uživatel splnit)

- a) Věkovou podmínku
- b) Dobrý zdravotní stav
- c) Mít zájem o konkrétní činnost nabízenou v tomto zařízení
- d) Nesmí užívat drogy
- e) Zaplatit určitý poplatek
- f) Musí zařízení navštěvovat včas a v přesně daných termínech
- g) Žádné podmínky splňovat nemusí
- h) Jiné (prosím vypište)

14) Jak je Vaše zařízení vybaveno? Jakou technikou, výbavou, pomůckami, půjčovou apod.? (heslovitě vypište, prosím)

15) Víte o nějaké organizaci z okolí, která poskytuje stejnou službu jako Vy? Pokud ano, o jakou organizaci jde?

16) Zvyšujete nějak povědomí o Vámi poskytované službě, propagujete/prezentujete ji?

- a) Ne
- b) Ano

17) Pokud ano, jak?

- a) Webová stránka
- b) Propagační materiály (letáky, brožury apod.)
- c) PR články v regionálních tiskovinách
- d) Reklama v regionálním rádiu či televizi
- e) Návštěvy a prezentace ve školách
- f) Pomocí streetworkerů
- g) Jinak (prosím napište jak)

18) Spolupracujete nějak blíže s některým dalším poskytovatelem pro rozšíření Vámi poskytované služby? Pokud ano, vypište, prosím, s kým.

19) Jaké je Vaše propojení s institucemi a dalšími subjekty? Prosím zaškrtněte, s kterými místními institucemi spolupracujete.

- a) Policie
- b) Magistrát
- c) Církevní instituce
- d) Nemocnice
- e) Úřad práce
- f) Neziskové organizace (vypište, prosím, o jakou NO jde)
- g) Školy: 1) mateřské
2) základní
3) střední
- h) Jiné (prosím vypište)

20) Jaké máte plány na další rozvoj poskytované služby?

- a) Navýšení počtu klientů
- b) Navýšení počtu zaměstnanců
- c) Navýšení počtu dobrovolníků
- d) Rekonstrukce zařízení
- e) Nákup vybavení
- f) Rozšíření nabídky volnočasových aktivit
- g) Jiné (prosím vypiště jaké)

21) Potýkáte se při poskytování služby s nějakými problémy, překážkami? (prosím zaškrtněte)

- a) Nevhodné chování klientů v zařízení (vypište prosím heslovitě o jaké chování jde)
- b) Nedostatek financí potřebných k efektivnímu provozu zařízení
- c) Nezájem klientů o nabízené činnosti
- d) Jiné (prosím vypište)

22) Je zjišťována zpětná vazba od klientů?

- a) Ne
- b) Ano

Pokud ano, jak?

- a) Formou dotazníků
- b) Formou osobních rozhovorů
- c) Jiným způsobem (vypište prosím)

23) Je ve Vašem zařízení povolen volný vstup a pohyb – bez evidence, volný příchod a odchod?

- a) Ano
- b) Ne

24) Heslovitě vyjmenujte všechny nabízené volnočasové aktivity:

25) Uved'te bližší charakteristiku cílové skupiny:

- a) Věková (vypište, prosím o jakou věkovou skupinu jde):
- b) Etnická (vypište, prosím, o jaké etnikum jde):
- c) Neorganizovaná
- d) Ohrožená
- e) Sociálně narušená
- f) Talentovaná
- g) Projevující o nabízenou činnost zájem
- h) Jiná (prosím vypište)

26) Jaké jsou převažující reakce rodičů klientů na Vaše zařízení?

- a) Kladné – rodiče jsou se službami ve vašem zařízení převážně spokojeni
- b) Záporné – rodiče se službami ve vašem zařízení nejsou spokojeni
- c) Neutrální – rodiče se o služby ve vašem zařízení nezajímají

27) Jakými (etickými, profesními, procedurálními aj.) standardy a kompetencemi se řídí Váš kontakt s klienty a vaše zacházení s nimi? (např. Etický kodex, kvalifikace, používané metody apod.)

Příloha č. 2: Pozvánky na akce svazu Junák

Junák - svaz skautů a skautek
okres Frýdek - Místek

vás srdečně zve
na
Česko-polský
skautský
ples

7. 3. 2009 19:00
Lidový dům Frýdek-Místek

K tanci hraje kapela **BEHIND THE DOOR**
občerstvení
tombola
vstupné: 100kč

...skauting pro život

rezervace vstupenek:
skautsky.ples.fm@centrum.cz

Partneři projektu

EVROPEKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

OPERAČNÍ PROGRAM
RURÁLNÍ ROZVOJ

CZ PL Cíl 3 / Cíl 3
2007-2013

RS VEČER

*Přijďte se mrknout na film, přijďte si pokecat o zajímavostech ze světa streetworkerství, přijďte se pobavit a strávit jeden večer mezi bezva lidmi =>
Sejdeme se 8. února v 17:00 ve skautském domě...
Skautování ZDAR!*

2. oddíl skautek Čochtani
pořádá

MISS FOTO 2008

11. října. v 15h
ve Skautském domě na Kostílkovém náměstí

Každý oddíl pošle čochtantům 3 fotky a připraví si scénku.
1. místo bude sladce odměněno

Příloha č. 3: Leták klubu Prostor

Kde nás najdeš ?

Vedle SŠ gastronomie služeb (skleňník)

Nízkoprahový klub neboli nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) je chráněným místem, kde můžeš najít nejen podporu a odbornou pomoc, ale také zábavu a prostor pro vlastní aktivity. Pro pobyt v klubu není potřeba registrace nebo zaplacená vstupenka. Stačí jen přijít a trávit čas ve společnosti vrstevníků. Navíc je tu i šance poradit se s odborníky o problémech, které tebe a ostatní mladé lidi tíží.

Otvíráčka klubu:
Po a St a Pá 14:00 - 18:00
Út a Čt 13:00* - 19:30

* od 13:00-14:00 – jen pro objednané klienty

Telefonní čísla, které se ti můžou hodit:

Linka bezpečí dětí a mládeže
800 155 555 non-stop

Poradna pro ženy a dívky
558 434 961

Renarkon – Street centrum
558 628 444 (drogové problémy)

Tísňové volání – 112
Hasiči – 150
Záchraná služba – 155
Městská policie – 156
Republiková policie – 158
Úřad práce F-M – 558 113 111
Policie ČR F-M – 974 732 111
Nemocnice F-M – 558 415 111
Info o telefonních číslech – 1180

Zřizovatel klubu PROSTOR:
Statutární město Frýdek-Místek
Klubové kontakty:
Tel.: 558 609 319
Mob.: 777 921 847

www.streetwork.cz
oborový portál o nízkoprahových sociálních službách a zařízeních

INFORMÁTOR

NZDM Klub PROSTOR

Je ti od 14 do 19 let?
Potřebuješ PROSTOR pro sebe?
Chceš se setkávat a kecat?
Hledáš radu, pomoc, podporu?
Nechceš nebo nemůžeš chodit jinam

PRAVIDLA PRO VSTUP A POBYT V KLUBU

- Nepřicházej pod vlivem, neužívej a nemanipuluj v klubu a jeho viditelném okolí s návykovými látkami (měkké, tvrdé drogy a alkohol)
- Nepoškoď budovu, zařízení a majetek klubu
- Nekuř v klubu
- Nepraktikuj žádnou formu násilí, šikany, diskriminace a porušování práv jiných jedinců
- Nerozvíjej v klubu sexuální aktivity
- Posobě vzniklý nepořádek – v klubu i okolí – uklid'

!!!Pravidla jsou závazná pro všechny!!!

SANKCE ZA PORUŠENÍ

Za porušení mohou pracovníci udělit zákaz vstupu po dobu 1 dne až 4 týdnů, je-li to možné, sankce se udělí ihned – v jiném případě po poradě pracovního týmu.

Za poškození věci v zařízení nebo na budově – peněžité nebo věcná náhrada.

Co můžeš v klubu dělat, jaké služby poskytujeme ?

- můžeš se jen tak nudit – sám, s kámoši
 - poslouchat hudbu, číst časáky
 - hrát stolní a deskové hry
 - zahrát si fotbal nebo šipky
- zúčastnit se nějaké akce, programu – pokud je naplánovaná
- můžeš zkusit sám něco naplánovat a probrat s pracovníky klubu
- pokud hraješ na nějaký nástroj a máš pár lidí k tomu, zeptej se na zkušenou v klubu
 - trápí-li tě nějaký problém nebo starost, můžeš si o tom popovídat s pracovníkem klubu a společně hledat řešení
 - pracovníci klubu ti mohou poradit a pomoci s orientací v oblastech vzdělání.

! Klub není !

- hospoda, bar
- výdělečný podnik
- zájmový kroužek, oddíl
- náboženské hnutí

Práva uživatele klubu

- máš právo trávit svůj volný čas v bezpečném prostředí bez tabáku, alkoholu a jiných návykových látek
- máš právo na poskytování služeb bez ohledu na pohlaví, rasu, náboženství, sexuální orientaci, zdravotní stav – máš právo být sám sebou
- máš právo na bezplatné využití standardních služeb, v omezené nabídce a programových akcí
- máš právo na jasné a včasné informování o všech stávajících pravidlech a nařízeních daných provozem klubové činnosti, stejně jako o sankcích
- máš právo na zachování anonymity
- máš právo přicházet a odcházet v rámci otevírací doby podle svého uvážení
- máš právo zajímat se o činnost klubu a podle možnosti a svých schopností ji ovlivňovat
- máš právo vědět o jakékoliv dokumentaci, která je vedena ke tvé osobě
- máš právo si stěžovat s možností odvolání

Stížnosti a jejich vyřizování

- pokud jsi s něčím nespokojený, máš právo podat stížnost
- máš možnost podat stížnost ústně i písemnou
- podrobnosti k postupu u podávání, vyřizování stížností a odvolání jsou vyřešeny na klubové info nástěnce

Příloha č. 4: Nabídka kroužků a kurzů na školní rok 2008/2009

Střediska volného času Klíč

FRANCOUZŠTINA PRO DOSPĚLÉ			
Věk:	dospělí	Cena:	1.200,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Začátečníci, pokročilí. Naučíte se gramatice a osvojíte si konverzaci ve světovém jazyce.</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
3411 PILATES A ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ			
Věk:	od 18 let	Cena:	350,- / 12 lekcí
Místo:	NEREST, J. Kavky 648, Frýdek		
<i>Zdravotní cvičení pro všechny. Jednotlivé lekce: 40,- Kč / 1 lekce</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3706 POČÍTAČ PRO KAŽDĚHO			
Věk:	dospělí	Cena:	1 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Začátečníci, pokročilí. Základy práce s MS Windows, Word, Excel, Internet, E-mail. Kurz je akreditován MŠMT, po jeho dokončení obdržíte osvědčení.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein, 732 646 125, patrik@klicfm.cz		
3707 WEB – TVORBA WEBOVÝCH STRÁNEK			
Věk:	dospělí	Cena:	1 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Začátečníci. Naučíte se, jak si vytvořit svou vlastní webovou prezentaci od úplných základů.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
3708 POČÍTAČOVÁ GRAFIKA PRO DOSPĚLÉ			
Věk:	dospělí	Cena:	1 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Začátečníci. Vektorová a rastrová grafika, skenování, úpravy fotografií, výroba vizitek, letáků, obalů a další.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
3709 DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE – 10 LEKCÍ			
Věk:	dospělí	Cena:	1 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Pro všechny zájemce o fotografování a zpracování digitální fotografie. Úpravy fotografií, publikování, fotomontáže apod.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
KONTAKTY			
Renata Bortlíčková	731 080 964	renata@klicfm.cz	
Marie Cidlíková	736 150 088	maruska@klicfm.cz	
Alena Fabíková	732 383 131	alena@klicfm.cz	
Bc. Martin Gavlas	732 372 637	martin@klicfm.cz	
Pavla Kozáková	732 646 127	pavla@klicfm.cz	
Bc. Ivana Kulhánková	731 167 010	iva@klicfm.cz	
Bc. Patrik Siegelstein	732 646 125	patrik@klicfm.cz	
Antonín Surma	737 421 058	sachy@klicfm.cz	
Bc. Jiří Šnapka	604 524 066	jirka@klicfm.cz	

ZMĚNY VYHRAZENY

Bližší a aktuální informace (termíny schůzek, přihlášky, apod.) o aktivitách SVČ Klíč FM najdete na webových stránkách www.klicfm.cz.

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU KLÍČ, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Pionýrů 752, Frýdek-Místek

Telefon:

558 434 154, 558 434 525

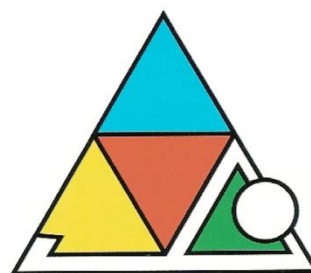
558 435 067, 558 647 694

Web:

www.klicfm.cz

E-mail: info@klicfm.cz

NABÍDKA KROUŽKŮ A KURZŮ NA ŠKOLNÍ ROK 2008/2009

1. Bližší a aktuální informace (termíny schůzek, přihlášky, apod.) o aktivitách SVČ Klíč FM najdete na webových stránkách www.klicfm.cz.
2. Přihlášky můžete získat osobně v obou budovách na ulici Pionýrů v Místku nebo na Internetu.
3. Kroužky se zpravidla scházejí 1 x týdně, předpokládaný počet schůzek je 30 za školní rok.
4. Kroužky jsou otevřeny po zapsání stanoveného počtu členů.
5. Místa a termíny kroužků jsou průběžně doplňovány.
6. Přihlášky nám přineste osobně, zašlete poštou nebo zašlete e-mailem.
7. Máte-li zájem o další informace, kontaktujte nás telefonicky, e-mailem nebo osobně, rádi vám pomůžeme.
8. Prosíme, nečekejte s odevzdáváním přihlášek na zápisy a první schůzky, ale odevzdejte je co nejdříve.
9. Placení za kroužky, jejich činnost, vrácení zápisného apod. se řídí vnitřním řádem pro účastníky aktivit, který najdete na našich webových stránkách nebo v budovách SVČ Klíč FM. Věnujte mu pozornost, protože na přihlášce uvádíte, že s těmito ustanoveními souhlasíte.

3903	MĚSTSKÁ LIGA MLÁDEŽE V ŠACHU
Věk:	od 7 let Cena: 300,- / rok
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Členové klubu budou pravidelně hrát šachové turnaje „Městské ligy mládeže v šachu“. Mohou si také vyzkoušet své šachové umění v konkurenci 150 členů klubu nejen z Frýdku-Místku, ale i Třince a okolí	
Kontakt:	Antonín Surma
3605	DESKOVÉ HRY
Věk:	od 8 let Cena: 500,- / rok
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Moderní deskové hry. Novinky, turnaje apod.	
Kontakt:	Jiří Šnapka
3606	DRAČÍ DOUPĚ
Věk:	od 8 let Cena: 250,- / rok
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Přijďte si zahrát tuto známou a oblíbenou hru.	
Kontakt:	Jiří Šnapka
HUDBA A JAZYKY	
3507	ANGLIČTINA PRO NEJMENŠÍ
Věk:	5 – 8 let Cena: 450,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Nejrozšířenější jazyk zábavnou formou her, soutěží ve skupinách podle věku a pokročilosti.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3508	ANGLIČTINA
Věk:	od 12 let Cena: 1.200,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Začátečníci, pokročilí. Naučíte se gramatice a osvojíte si konverzaci v nejrozšířenějším světovém jazyce.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3509	ITALŠTINA
Věk:	od 12 let Cena: 800,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Naučíte se gramatice italského jazyka, základním konverzačním tématům a samozřejmě to, proč mít rád italský jazyk. Rozdělení výuky dle pokročilosti účastníků.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3805	HRAJEME SI, ZPÍVÁME
Věk:	4 – 7 let Cena: 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Pro děti, které rády hrají, zpívají a tančí. Na děti čeká zvonkohra, činelky a jiné hudební nástroje. Pohybový doprovod k písním, říkadlům, pěvecký sboreček.	
Kontakt:	Alena Fabíková
3806	FLÉTNÁ
Věk:	od 4 let Cena: 360,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek - 2. ZŠ F-M, J. Čapka 2555
Pro děti, které mají rády hudbu – základy hry na flétnu. Děti se naučí správnému dýchání.	
Kontakt:	Alena Fabíková
OSTATNÍ	
3510	AMOS
Věk:	14 – 25 let Cena: 0,-
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Klub pro všechny, kteří se zajímají o práci s dětmi. Vyzkoušíte si přípravy akcí a projektů pro děti a mládež. Získáte základní teoretické i praktické zkušenosti.	
Na konci obdržíte osvědčení, které lze využít například jako příloha k přihlášce na pedagogické školy.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková

3511	VĚŠTÍRNA
Věk:	od 10 let Cena: 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Klub pro všechny, které láká tajemno. Společně si vyzkoušíme vykládání karet, nahlédneme do chiromantie, budeme bádát nad záhadami spiritismu.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3512	REDAKCE
Věk:	od 10 let Cena: 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Láká vás prostředí mediálních prostředků? Pojďme společně tvořit jedinečné noviny a připravovat zajímavé reportáže z našeho města.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3513	MEDITAČNÍ ODPOLEDNE
Věk:	od 15 let Cena: 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Seznámíme vás s širokou nabídkou meditačních technik. Pomocí jednoduchých postupů a úkonů se naučíte zbavovat stresu.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3807	DO PŘÍRODY CESTOU NECESTOU
Věk:	od 7 let Cena: 400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Pro děti, které mají rády zvířata, přírodu – zoo, agility apod. Při vycházkách pořídíme amatérské fotografie, pak společně uspořádáme výstavy zajímavých fotografií přírody, zvířat, krajín. Budeme bádát nad záhadami FM a okolí.	
Kontakt:	Alena Fabíková
3808	DEBRUJÁŘI
Věk:	od 7 let Cena: 400,- / pololetí
Místo:	4. ZŠ, Komenského 402, Místek
Fyzika, pokusy a záhady zábavnou formou.	
Kontakt:	Alena Fabíková
3514	RYBÁŘSKÝ KROUŽEK
Věk:	od 8 let Cena: 250,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Základy rybolovu i rybolovné techniky. Příprava pro získání rybářského lístku i účast na soutěžích v rybolovné technice.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
DOSPĚLÍ	
3515	PALIČKOVÁNÍ PRO DOSPĚLÉ
Věk:	dospělí Cena: 350,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Naučíte se základní techniky paličkování a dle předloh si vyrobíte jednoduché motivy touto uměleckou technikou.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3516	KERAMIKA PRO DOSPĚLÉ – 5 LEKCÍ
Věk:	dospělí Cena: 500,- / 5 lekcí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Základy práce s hlinou, glazování apod.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3517	ITALŠTINA PRO DOSPĚLÉ
Věk:	dospělí Cena: 800,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Naučíte se gramatice italského jazyka, základním konverzačním tématům a samozřejmě to, proč mít rád italský jazyk.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková
3518	ANGLIČTINA PRO DOSPĚLÉ
Věk:	dospělí Cena: 1.200,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek
Začátečníci, pokročilí. Naučíte se gramatice a osvojíte si konverzaci ve světovém jazyce.	
Kontakt:	Ivana Kulhánková

ESTETIKA			
3501	VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Věk:	9 – 14 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč, Místek		
<i>Osvojíte si základy výtvarných technik, grafiku, kresbu, malbu. Kreslení portrétu, krajiny, zátiší apod.</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
3502	SRDÍČKO		
Věk:	5 – 7 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč, Místek		
<i>Výtvarný kroužek zaměřený na osvojení základních dovedností – stříhání, kreslení, lepení, modelování atd.</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
3503	MOZAIKA		
Věk:	8 - 15	Cena:	450,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč, Místek		
<i>Všehochuť pro všechny, kteří si chtějí zkusit grafiku, batikování, malbu na sklo, keramiku, výrobu dekoráčních předmětů, práci s textílem...</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
3504	KERAMIKA		
Věk:	7 – 18 let	Cena:	450,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč, Místek		
<i>Při tvořivé práci s hlinou se děti naučí pracovat s plátem, modelovat, odlévat, glazovat a základy točení na kruhu.</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
3505	KERAMIKA PRO RODIČE S DĚTMI		
Věk:		Cena:	500,- / 5 lekcí
Místo:	SVČ Klíč, Místek		
<i>Přijďte tvořit společně. Základy práce s hlinou, modelování ...</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
3506	PALIČKOVÁNÍ		
Věk:	7 – 18 let	Cena:	350,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč, Místek		
<i>Naučíte se základní techniky paličkování a dle předloh si vyrobíte jednoduché motivy touto uměleckou technikou.</i>			
Kontakt:	Ivana Kulhánková		
POHYB, TANEC, TURISTIKA			
3401	CYKLOTURISTIKA		
Věk:	od 9 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	7. ZŠ, 1. Máje 1700, Místek		
<i>Vyjíždky na kole a poznávání blízkého okolí.</i>			
<i>Za nepříznivého počasí a v zimním období tréninky v tělocvičně. Celodenní výlety o víkendech, v zimním období na lyžích a běžkách.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3201	CYKLOTURISTIKA		
Věk:	6 - 13 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Využíváme hezkého počasí k vyjíždkám do okolí.</i>			
<i>V zimě se učíme zdravotvědu, dopravní značky, anatomii kola, drobné opravy. Zkusíme to na cvičné horolezecké stěně nebo jdeme na krytý bazén.</i>			
Kontakt:	Pavla Kozáková		
3402	BATŮŽEK		
Věk:	4 - 10 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:			
<i>Kroužek má rozvíjet vztah dětí k přírodě a učit pobytu v přírodě. Jsou plánovány víkendové výlety.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		

3403	VODNÍ HRÁTKY PRO PŘEDŠKOLÁKY		
Věk:	4 - 6 let	Cena:	1 000,- / 10 lekcí
Místo:	Krytý bazén, Pionýrů 2069, Místek		
<i>S vodou budeme kamarádi. Hravou formou se děti seznámí se základy dýchání do vody, plavání, potápění.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3404	KRŮČKY		
Věk:	4 - 7 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	NEREST, J. Kavky 648, Frýdek		
<i>Děti se seznámí se základními prvky aerobiku, hravou formou se naučí vnímat hudbu a pohyb. Návčik sestav, vystupování ...</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3405	MALÍ SPORTOVCI		
Věk:	4 - 7 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	1. ZŠ, třída TGM 454, Frýdek Obchodní akademie, Palackého 123, Místek		
<i>Pohyb zábavnou a hravou formou. Hry, soutěže, míčové hry, cvičení na nářadí, víkendové výlety, koupání.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3406	AEROBIK		
Věk:	8 – 11 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	Obchodní akademie, Palackého 123, Místek		
<i>Základy aerobiku a moderního tance.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3407	LATINSKO-AMERICKÉ TANEC		
Věk:	10 – 18 let	Cena:	450,- / pololetí
Místo:	Obchodní akademie, Palackého 123, Místek		
<i>Seznámíte se základy latinskoamerických tanců.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3408	MODERNÍ TANEC		
Věk:	12 – 15 let	Cena:	450,- / pololetí
Místo:	Obchodní akademie, Palackého 123, Místek		
<i>Zvládnete taneční choreografie moderních tanců, např. hip-hop ...</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3409	AKTIV – TANEČNÍ SKUPINA		
Věk:	8 – 15 let	Cena:	450,- / pololetí
Místo:	Obchodní akademie, Palackého 123, Místek		
<i>Taneční skupina – moderní tance.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3301	COUNTRY TANEC		
Věk:	7 – 14 let	Cena:	500,- / rok
Místo:	9. ZŠ, E. Krásnohorské 139, Frýdek		
<i>Seznámení s kroky, figurami a tanci. Účast na vystoupeních.</i>			
Kontakt:	Renata Bortlíčková		
3601	MAŽORETKY		
Věk:	6 – 12 let	Cena:	600,- / rok
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Návčiky sestav, vystoupení, soutěže.</i>			
Kontakt:	Jiří Šnapka		
3410	KUNG-FU		
Věk:	od 9 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	4. ZŠ, Komenského 402, Místek		
<i>Známé bojové umění.</i>			
Kontakt:	Marie Cidlíková		
3101	HOROMRNATA		
Věk:	4 - 6 let	Cena:	600,- / rok
Místo:	SVČ Klíč FM, Místek		
<i>Základy pohybu na cvičných lezeckých stěnách, seznámení s horolezeckými pomůckami pro bezpečné provozování lezeckého sportu, hry a soutěže nejen na cvičné lezecké stěně.</i>			
Kontakt:	Martin Gavlas		

3102	HOROPŘÍPRAVKA		
Věk:	6 - 12 let	Cena:	600,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Základy pohybu na cvičných lezeckých stěnách, seznámení s horolezeckými pomůckami a materiálem pro bezpečné provozování lezeckého sportu. Hry a soutěže nejen na cvičné lezecké stěně. Základy vysokohorské turistiky. Výlety a výpravy nejen do horolezeckých oblastí regionu.</i>			
Kontakt:	Martin Gavlas		
3103	HORSKÝ KLUB		
Věk:	12 - 18 let	Cena:	600,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Volný klub se zaměřením na lezení. Cvičná stěna, skály. Turistické výpravy.</i>			
Kontakt:	Martin Gavlas		
3104	VÝKONNOSTNÍ TURISTIKA		
Věk:	od 10 let	Cena:	600,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Pravidelná turistická příprava (významná místa, dosažená kilometrová vzdálenost, dosažené vrcholy-nadmožská výška), noční přechody, dálkové pochody, zimní přechody – pěšky, sněžnice i běžky, orientace v terénu, pobyt v přírodě – táboření.</i>			
Kontakt:	Martin Gavlas		
3602	TURISTICKÝ ODDÍL – KAM		
Věk:	7 - 13 let	Cena:	550,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Jsmo oddíl s všestrannou činností. Hrajeme hry v lese, tělocvičně, ve městě, v klubovně i ve vodě. Pronikáme do kouzel míčových her, bojujeme o body, učíme se základy turistických dovedností.</i>			
Kontakt:	Jiří Šnapka		
3603	TURISTICKÝ ODDÍL – T.O.R.		
Věk:	7 - 13 let	Cena:	550,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Náš oddíl je zaměřený všestranně. Věnujeme se pěší turistice, závodům, sportům a hrám ve městě a v přírodě. Na schůzkách se učíme se různým dovednostem. O víkendech pořádáme jednodenní nebo vícedenní výpravy.</i>			
Kontakt:	Jiří Šnapka		
3302	ŠMEJDILCI		
Věk:	6 - 15 let	Cena:	500,- / rok
Místo:	9. ZŠ, E. Krásnohorské 139, Frýdek		
<i>Přijďte mezi nás. Přes týden hry a soutěže v klubovně, o víkendech výlety do okolí.</i>			
Kontakt:	Renata Borlíčková		
3604	LAVINA		
Věk:	9 - 13 let	Cena:	550,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Oddíl věnující se převážně hrám na hřišti (ringo, baseball). V klubovně probíráme biblické příběhy nebo se připravujeme na orientační závod hlídek „Biblická stezka“. Každoročně pořádáme 2 víkendovky na chatách. Nabízíme možnost zúčastnit se letního stanového tábora.</i>			
Kontakt:	Jiří Šnapka		
POČÍTAČE A TECHNIKA			
3701	PRÁCE S PC		
Věk:	od 7 let	Cena:	550,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Základy práce s počítačem zajímavou a zábavnou formou.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
3702	WEB – TVORBA WEBOVÝCH STRÁNEK		
Věk:	od 9 let	Cena:	550,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Vektorová a rastrová grafika, skenování, úpravy fotografií, výroba vizitek, letáků, obalů a další.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		

3703	POČÍTAČOVÁ GRAFIKA		
Věk:	od 9 let	Cena:	550,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Tvorba internetových stránek (základy HTML, PHP, MySQL, grafika a další).</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
3704	POČÍTAČE PRO RODIČE S DĚTMI		
Věk:		Cena:	300,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Naučte se ovládat počítač společně. Cena za pár (dítě + člen rodiny).</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
3705	DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE		
Věk:	od 10 let	Cena:	550,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Pro všechny zájemce o fotografování a zpracování digitální fotografie. Úpravy fotografií, publikování, fotomontáže apod.</i>			
Kontakt:	Patrik Siegelstein		
3801	ELEKTROKUTIL		
Věk:	od 9 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Pro kluky se zájmem o elektro, výrobu drobných přístrojů – houkačka, zvonek aj. Naučíte se pracovat s pájkou, cinem, kalafunou, měřit elektrické obvody apod.</i>			
Kontakt:	Alena Fabíková		
3802	PLASTIKOVÝ MODELÁŘ		
Věk:	od 9 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Pro všechny se zájmem o plastické nelátající modely, bojovou techniku apod. Naučíte se zručnosti, přesnosti, trpělivosti a seznámíte se s dějinami leteckého průmyslu.</i>			
Kontakt:	Alena Fabíková		
3803	LETECKÝ MODELÁŘ		
Věk:	od 9 let	Cena:	400,- / pololetí
Místo:	2. ZŠ, J. Čapka 2555, Frýdek		
<i>Pro všechny, kteří mají zájem o létající modely letadel z balzy a mají trpělivost. Procvičíte si zručnost, důslednost při práci s balzou, ale i techniku létání u vyrobených modelů letadel.</i>			
Kontakt:	Alena Fabíková		
3804	RC AUTOMODELÁŘI		
Věk:	od 7 let	Cena:	1.200,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Pro všechny, kteří mají rádi auta, závody a rychlou jízdu.</i>			
Kontakt:	Alena Fabíková		
ŠACHY, DESKOVÉ HRY			
3901	ŠACHOVÝ KROUŽEK		
Věk:	5 - 18 let	Cena:	800,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Náplní šachových kroužků budou přednášky na jednotlivá šachová témata. Děti se seznámí s historií šachové hry, naučí se partie zapisovat a hrát se šachovými hodinami. Zúčastní se nejen víkendových soustředění, ale i mnoha šachových turnajů.</i>			
Kontakt:	Antonín Surma		
3902	ŠACHOVÝ KROUŽEK PRO MŠ		
Věk:	4 - 6 let	Cena:	700,- / rok
Místo:	SVC Klíč FM, Místek		
<i>Děti se naučí základním pravidlům šachové hry. Budou moci hrát šachové partie. Zúčastní se šachových turnajů a simultánek.</i>			
Kontakt:	Antonín Surma		

Příloha č. 5: Dotazník pro děti

Dotazník na téma: Jak trávíš svůj volný čas?

1) Jsem: chlapec dívka

2) Věk: Třída:

3) Ulice, na které bydlíš:

4) Využíváš v tomto školním roce možnost trávit svůj volný čas ve školních kroužcích?
Pokud ano, o jaký kroužek jde?

5) Máš dost informací o tom, jak trávit na sídlišti svůj volný čas?

ano ne nezajímám se

6) Volný čas trávím:

k r o u ž k y

návštěva DD a mládeže

hudební škola

taneční kroužek

výtvarný kroužek

keramika

pěvecký kroužek

kynologický kroužek

ornitologický kroužek

jazykový kroužek

ostatní – jaké.....

s p o r t

hokej

fotbal

plavání

jízda na kole

jízda na koni

atletika

házená

judo

karate

ostatní – jaké.....

z á j m y

četba

ruční práce

počítače - internet

video - DVD

kolečkové brusle

skateboard

ostatní – jaké.....

7) Volný čas trávím nejčastěji:

sám

s kamarády

v některém z kroužků

nudím se

s rodinou

jiné

8) Máš dostatek volného času? Ano Ne Někdy

9) Chtějí rodiče vědět, kde trávíš svůj volný čas?

Ano Ne Někdy

10) Trávíš velkou část svého volného času jen tak venku s kamarády?

- Ano Ne Někdy

11) Můžeš využívat svůj volný čas, jak si představuješ? Pokud ne, kdo nebo co ti v tom brání?

- rodiče
 nedostatek volného času
 nedostatek financí
 chybí mi vhodné zařízení
 kamarádi – není s kým
 nevím

11) Co nebo kdo Tě ovlivňuje při výběru aktivit, kterým se věnuješ ve volném čase?

- rodiče
 škola
 kamarádi
 sourozenci
 nikdo, rozhoduji se sám

12) Zatrhni, které z těchto zařízení znáš a které z nich navštěvuješ.

a) klub Kost'a (Kostikovo náměstí)

- znám a navštěvuji neznám a nenavštěvuji znám, ale nenavštěvuji

b) klub U-kryt (vedle 11. základní školy)

- znám a navštěvuji neznám a nenavštěvuji znám, ale nenavštěvuji

c) klub Prostor (Husova ulice)

- znám a navštěvuji neznám a nenavštěvuji znám, ale nenavštěvuji

d) Středisko volného času Klíč

- znám a navštěvuji neznám a nenavštěvuji znám, ale nenavštěvuji

e) sdružení Klubko

- znám a navštěvuji neznám a nenavštěvuji znám, ale nenavštěvuji

f) svaz skautů a skautek Junák

- znám a navštěvuji neznám a nenavštěvuji znám, ale nenavštěvuji

Jak často toto zařízení navštěvuješ:

- občas
 pravidelně
 málo

13) Pokud nenavštěvuješ ani jedno zařízení z výše uvedených, zatrhni důvod proč tomu tak je:

- nedostatek volného času
- mám dost svých kroužků a zájmů
- nejsem obeznámen(a) s nabídkou těchto zařízení
- rodiče si nepřejí, abych tato zařízení navštěvoval(a)
- nemám zájem
- nevím

14) Jsem spokojen(a) s nabídkou využití volného času na sídlišti

- ANO
- NE

15) Co bys na sídlišti zřídil(a), kdybys měl neomezené možnosti?

- kino
- aquapark
- skatepark
- diskoklub pro děti a mládež
- jiné.....